

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Egy országos csavargó történetéből.

K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bírótól.

Hogy ki ez voltaképen? Soha sem lebetett megtudni. Oda volt ugyan tetovírozva a névjegye: jobb alkarján: «Papp... 1855.» s alatta egy szív, bal alkarján pedig: «S. T. I. P. V. 1835.», de hogy mit jelentettek ezek az egyiptomi hieroglifszerű jegyek, azt ő soha nem mondta meg, más pedig megmagyarázni nem tudta.

Dicstelen sírjába magával vitte a titkot.

Élete azonban tanulmány tárgyául szolgálhat minden bűnüggyel foglalkozó embereknek.

A mit elmondok róla az nem mese, hanem való igaz történet, melynek iratai megtalálhatók a nagyváradi és kolozsvári kir. törvényszékek irattárában. (A kinek tetszik, a hivatalos számokkal is szolgálhatok.)

Hogy miért tettem én ezt az ügyet kutatás tárgyává, annak igen egyszerű a magyarázata. Én t. i. gyakran kijártam szülőfalumba, a biharmegyei Nagy-Kenekibe, a hová alig egy félóránnyira van Bojt, a híres élődsi család utolsó szereplésének színhelye. Otthonlétem alkalmával sokszor hallottam arról, hogy a bojti öreg Pető Gáspárnak milyen csodálatos módon került vissza az olasz háború alkalmával eltűnt fia, később pedig azt újságolták az én falusi atyámfiai, hogy az öreg Pető Gáspárnak nem is az ő fia a fia, hanem egy olyan család, a ki már sok helyen adta ki magát úgy, mint annak a családnak gyermeke s osztozott a családi vagyonban, míg végre is rajtacsípték és lakat alá tették. Mikor aztán később alkalmam volt a hivatalos iratokhoz jutni, végignéztem azokat s ezek szolgáltak alapul arra, hogy megírjam a következőket, a melyekből meg lehet látni annak az ismeretlen családnak felettébb nagy eszésségét, ügyességét és bátorságát.

Pedig arról ezt nem igen olvashatta le senki, hegyesre kifent hajusza, meredt, alattomos, bámuló arcze-
kifejezése inkább egrügyűségre mutatott.

Különben 1877-ben személyleírása — melynek az életkorra, családi állapotra és születési helyre vonatkozó s általa mondott adatai megbízhatatlannak, sőt hamisnak — következőleg van felvéve:

«Életkora 48 év, születési helye állítólag Alsó-Szováth, állása nő, foglalkozása földész, testalkata törpe zömök,

arca hosszukás, arczzsine barna, szemöldöke fekete, szemei szürkék, homloka magas, domboru, orra tompa, szája rendez, fogai elől jobbról egy szemfoga kitörött, szakálla borotvált; nyelvismerete magyar. Különös ismertetőjelek: a koponya bal részén a varrány táján a fül felett 8 cm. magasságban egy diónagyságu sebbely; a jobb czomb felső részén hasonlólag egy forradásos sebbely; a jobb alkaron tetovírozva: Papp... (kereszt-név olvashatatlan) 1855. alatta szív (♥), a bal alkaron: S. T. I. P. V. 1835. Öltözete sötétbarna kabát, magas-zaru eszmába buzott fehér vászonnadrág, szalmakalap. A kolozsvári kir. törvényszék vizsgálóbírósága, 1877 június 27.

Van még egy másik személyleírása is, azzal a különbséggel, hogy: «állítólag Pető Gáspár, születeshelye állítólag Bojt, lakhelye Bojt. ref., irni, olvasni nem tud, beszél: magyarul, oláhul, francziául, olaszul. Állítólag sokáig volt katona Olaszországban.»

Ez a híres család, ez a sok édes anyának gyermeke s az egymással atyafiságban nem állók közül soknak soknevű édes testvére: legelőször 1869-ben tűnt fel Kiskapuson, Erdélyben «Czika György» név alatt, a mint azt a kiskapusi bíró 1873. évi. jul. 10-én jelentette.

«Ez előtt 19 évvel — szól a jelentés — besoroztak itt Kiskapuson egy Czika György nevű ifjút és meg az évben tudósítás érkezett, hogy Zircsegeben meghalt. 1869-ben előállott ez (t. i. a család) s magát Czika Györgynek adta ki. Czika György testvérei sok ámitó beszéd után valódi testvérüknek ismervén el, a hagyatékban vele testvériesen megosztottak és itt négy évig lakva, csaknem becsületesen viselte magát. Jelen évben egy szabeni policzáj meghallván az ügyet, világosan kimutatta, hogy az igazi Czika György meg van halva, s midőn ez ügyben komoly intézkedések vetettek elő, észrevétlenül elillant.»

Ugyanerre vonatkozólag kiballgatták a Czika-testvérek egyikét: Czika István kiskapusi mészáros, a ki következőleg vallott:

«Bátyám Czika Gyuri 1854-ben a 31-ik sorszambé boléprén, többé vissza nem jött (Zalicszikban, Galiciában 1855 febr. 25-ikén elhalt). 1869-ben Kiskapusba egy magyar legény jött, ki Gyuri bátyámnak adta ki magát. Mészár nem akartam azonnal elismerni, a falusi

Első magyar vill. erő-
berend, hangszer-gyár
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség számára készített szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Orosok és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyári Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító,
a cs. és kir. kőda hadsereg, a m. kir.
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség számára készített szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Orosok és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyári Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereket és alkalmasságukat, Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.

esküdtek rábeszélése következtében később mégis elismerem. Anyámk halála után a jegyző négy részre osztotta fel vagyonát, egy részt „Gyuri hátyám” kapott, a földön kívül még 120 forintot is. A földek közül 2 darabot eladott 60 forintért. Azután megszökött.

Majd meglátjuk alább, hogy erre vonatkozólag a híres csaló vallomásában elismerte, hogy tényleg ő volt az a Kiskapuson élő magyar legény, a ki 1869-ben Szent-István után való napon érkezett oda, hol szolgá lett és ott volt 1873. évi február 15-ig, a mikor haza felé indult. Tebát személyazonossága kétségtelen s ott-tartózkodási ideje is, csak az nem igaz, hogy szolgált volna, mert hiszen ott elősködött a Czika-család nyakán megosztozván azokkal a szülői vagyonon.

Azt vallotta a híres csaló tovább, — a mint majd megtudjuk alább — hogy Kiskapusról „haza felé indult s Mezőtelegdre érkezett”. De jónak látta elhallgatni, hogy mielőtt még Mezőtelegdre érkezett volna, utközben rendezett egy kis örökségi vadászatot és pedig Kolozs megyében, a Bánffy-Hunyad közeleiben levő Körösfőn (a hol ered a Sebes-Körös egyik ága, a Körös, mely nyugoti irányban folyva, Sebesvára mellett felveszi a Sebes-Körös nevét).

Hogy pedig ez az örökségvadászat már kevesebb sikerrel járt, de mégis valami haszonnal, arról bizonyosságot tesz a bánffyhunyadi szolgabírónak 1874. évi márczius 13-án kelt következő jelentése:

„A múlt év tavaszán Pető Gáspár (t. i. ekkor már ilyen név alatt folyt eljárás a híres csaló ellen) Körösfő községben megjelenván, ott a körülmények előre kipuhatólása után magát odaváló Antal András és Antal Ferencz (bolygó) István testvérének lenni állította, miután nevezetteknek csakugyan volt egy fűtestvérük, ki az 1848-9-iki forradalomban részt vett s azóta soha vissza nem került. Kit nult hazugságával nevezetteknek 5 héten keresztül élelemmel és ruházattal tartatta magát, mely idő alatt ugy állítólagos testvéreit, mint a falu lakosságát annyira elámitotta, hogy már-már teljes meggyőződésből binni kezdték, hogy ő az említettek valósgos testvére. A hatodik hétben bizonyos kiskapusi lakosok a b.-hunyadi vásárra jöven, értesültek nevezett csavargó ottlétéről, mintán Kiskapus községben is épen ilyen fellépés mellett magát több ideig fentartotta, több csalásért elfogatni szándékoztak volna, Nagy-Varad felé megszökött. Más csalást, mint azt, hogy Antal András neve felhasználásával b.-hunyadi kereskedő Farnett Jánostól 2 forintot elcsalt, nem követett el.”

Erre vonatkozólag az egyik „testvérnek”, Antal András körösfői lakosnak a vallomása következő:

„A múlt év tavaszán egy ismeretlen ember községünkbe vetődven, a falu végen egy házhoz hement és ottan Bolygó Fátának adta ki magát, a nélkül, hogy megmondta volna, hová való. Erre a névre a falu

összesfutott, azt gondolván, hogy tán elveszett testvérem, kit is kerelőre vontak, hogy kiket ismer a faluban, de ő csak annyit mondott, hogy én neki testvére vagyok. De sehogy sem tudta megnevezni az apám nevét, sem pedig azt, hogy hány testvérek vagyunk és minek hívnak. Én 5 hétig magamnál tartottam, a nélkül, hogy a rokonságról említést tett volna. Hanem egész napokat a faluban tekergőbe volt s végül ezen bírósághoz (Bánffy-Hunyadra) idéztetett és itten követelte, hogy az ő részét az apám vagyonából adjam ki, kit is rövid uton kikérdeztek s miután a rokonsági összeköttetésről semmi felvilágosítást nem adhatott, kérésével rövid uton elutasított, a nélkül, hogy erről írás vétetett volna. fel. Később, midőn Antal János felfedezte, hogy Kiskapuson volt, megszökött.”

Csakugyan arezátlanság kellett, hogy bíróság előtt peres uton követeljen örökséget olyan vagyonból, a melyhez semmi köze!

A nagy csaló elillanván Körösfőről, csakugyan Biharországra vetette szemét. Hogy volt-e neki ehhez valami joga, vagy nem: kitudni nem lehetett. De hogy tervszerűleg járt el, az ki fog tűnni az alábbiakból; valamint az is, hogy talán idejött a legnagyobb előkészületekkel, habár ezek közül csak az egyik járt teljes sikerrel.

A mint maga is mondá, Mezőtelegden szállott ki először, még pedig Szilágyi István neven.

Bogdán Mihály mezőtelegdi lakos tanu vallotta:

„A múlt év tavaszán (1873-ban) egy estefelé egy kis erdélyies öltözetű ember ment el a városház előtt (t. i. Mezőtelegden) és azt kérdezte, hogy merre van a Szilágyi István háza? Én erre azt mondtam, hogy Szilágyi István meghalt. Erre azt felelte: „meghalt, de fel is támadt, én vagyok az”. Én ugyan tudtam, hogy ez nem Szilágyi István, de testvérét meg akarván tréfálni, Szilágyi Sándort odahívtam... Reggel aztán elszökött.”

Érdekesebb volt ennél a „testvérnek”, Szilágyi Sándor mezőtelegdi lakosnak a következő vallomása:

„Egy bátyám volt: Szilágyi István, ki 1862-ben besoroztatott s 1866-ban a königrátrai csatában elhalt. A múlt (1873.) év ápril vagy májusban egy ember vetődött Telegdre s ez a városházánál Ádám Mihály kisbíró előtt azt beszélt, hogy ő az én testvérem. Ez azonban jól ismerte bátyámat s tudta, hogy az ember hazudik, de engem meg akart tréfálni s behívt a városházához s a mint beléptem, az ismeretlen nyakamba borult, ölelt és csókolt és testvéremnek nevezett. De én még jól emlékeztem bátyámra s megmondtam neki, hogy kend nekem nem testvérem. Erre ő azzal fenyegetett, hogy majd elismerem én őt testvéremnek, ha ezt a bírák előtt igazolni fogja. Másnap azonban elment Kis-Jenőbe.”

És a híres csaló — most már Sos Mihály nov alatt —

A legjobb órák,

legszolidabb ókerek, egyszerűen a legdrágább, egy kézipénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítárok 5 évi jótállás mellett.
Arjogyzék ingyen!

Utolsó orosz erődjét a japán-kínai határon.

Vasúti állomás Mandzsuriában.

Kőpek a pestis birodalmából. — Kínai vityillók Mukden kapuja előtt.

csakugyan megindult tovább szerencsét próbálni Kis-Jenő felé. (Ez a biharmegyei Kis-Jenő mindjárt ott van Mezőtelegd közelében.) És pedig nem is egyedül, hanem egy kisenő lakos. Gorbai Józseffel, a kinek vallomása következő:

«A mult (1873.) évben husvét előtt kevéssel Telegden az utcán találkoztam egy emberrel reggel 9 óra körül, a ki kérte, hogy hová megyek? Azt mondta, hogy ő is Kis-Jenőbe való s oda akar menni. És miután mindig járt annak a szele, hogy hazajön Sós József fia, azt kérdeztem tőle: «Nem a Sós József fia vagy?» — «En bizony az vagyok és épen haza igyekszem apámhoz.» — «No ha az vagy. öcsém, haza viszlek én.» És felültettem a szekérre. Utközben beszélgettünk s miután időközben a tagosítás végbement, kérdezősködött a földdek mostani helyzetéről és el tudta mondani, hol feküdtek az apja földjei ezelőtt. Kérdezősködött István, János, András és Kati testvéreiről név szerint, úgy, hogy én is azt hittem, hogy csakugyan Sós Mihály. Otthon oda-jött hozzám Sós József és a felesége, meg a testvérek. Azt mondta az anyjának: «Nem ismer kend, édes anyám! Hej pedig sokat font ez a két kéz kendnek. De miután a két testvérem mindig csufolt a fonásért, megharagudtam s nem fontam többet.» És ez csakugyan úgy történt. Továbbá az apjától azt kérdezte: «Meddig tartotta kend, édes apám, azt a két bikát, a mit együtt vettünk Ujfaluban?» És ez is valóság volt, hogy az öreg Sós József még 1848 előtt Mihály fiával két bikát vett Ujfaluban. Elhitette velök, hogy ő Sós Mihály. Pünkösdkor aztán megszökött...»

A híres csaló — saját vallomása szerint — nyolcz bétig volt Kis-Jenőben a Sós-családnál, mint Sós Mihály.

Kihallgatták a Sós-testvérek közül Sós Jánost és Sós Istvánt, a kik egymással teljesen megegyezőleg a következőket vallották:

«Testvérem, Mihály, 1848-ban lett katona. Apám a csalót nem akarta elismerni fiának s mondta, hogy hozzon igazolványt, ez hazudott, hogy a szolgabírónál, alispánnál van. Apám azt mondta, hogy ha igazolja, 6 köblös földet és 20 frtot hagy neki. Szökése után egy bojti embertől tudtam meg, hogy ott van, utána mentünk s a vett ruhát elhoztuk. Telegden is valami Szilágyi nevű embernél keresett apát-anyát, de el nem fogadták. Gorbai József ezekerén jött Kis-Jenőre, alkalmasint ettől hallott valamit a mi Mihály bátyánkról.»

A híres csalónak Kis-Jenőben való tartózkodásáról még érdekesebben vallott Sós Ágnes, férjezett Fazekas Mihályné.

«A mult évben — mondta a tanu, a ki csak névrokon volt Sósékkal — idevetődött egy ember és kiadta magát Sós József fiának: Sós Mihálynak, az öreg Sós el is fogadta fiának, földet adott neki használat végett, felruházta. Virágvasárnapján jött volt és ott volt pün-

kösdi. Sósne mindig mondta: «Ezt az embert én soha nem szoptattam.» De ez az ember csak bizonyította: «Hogyne szoptatott volna, édes anyám. Sokszor font ez a két kéz édes anyámnak.» Alkalmasint beszélhetett ez az ember Sós Mihálylyal, mert a családnak minden körülményeit jól ismerte, tudta, hogy mikor vitték el katonának Sós Mihályt, tudta azt is, hogy hány marhájuk volt, mikor elvitték katonának. Pünkösdi táján azonban összeperelt Sós József fiával, Andrással és megszökött, elvitte minden ruháját is magával, de a Sós-fiuk utána mentek, Bojton megtalálták és elvették tőle a ruhát.»

A híres csaló nyolcz heti tartózkodás, helyesebben a Sós-csalad nyakán élösködés után megszökött Kis-Jenőről is és Váradnak vette útját. Ott volt egy pár napig. Azután kiment a közeli Püspökibe. Erről a fellépéséről beszámol a püspöki előjáróknak 1873 július 5-ikéről kelt és Osváth Pál csendbiztoshoz intézett következő jelentése:

«Szoboszlai István pünkösdi másodnapján találkozott Pető Gáspárral (már ekkor ez volt a csaló neve) az utcán s kérdezte őt, mikor jött haza Amerikából? Ő szintén ott volt, csak nyolcz hete jött haza Magyarországra. Azonban hazatértevel (Szoboszlai) neje elmondá, hogy náluk volt az az ember s ott magát Tót Jánosnak nevezte, azzal akará magát behizlelni, hogy Amerikából az ő testvérétől, a kit ismert, leveleket hozott, azonban ezeket a postán hagyá...»

Innen — sikeretlen fellépé után — tovább bolygott s ment a nem messze levő Szent-Jánosra, egyenesen özv. Fülöp Gergelynéhez, a ki elhitette, hogy az Amerikában lakó fiának volt a szomszédja s át is vett az öregasszonytól egy levelet, hogy azt elviszi a fiának. Erre vonatkozólag özv. Fülöp Gergelyné vallomása a következő:

«Nekem van egy fiam Amerikában, a ki 1848 után menekült ki, 20 évig nem tudtam róla, azóta ir. Gazdálkodása van ott. Egyszer küldött is 67 forintot. Pető Gáspár csak azt mondta, hogy ő a fiamnak szomszédja...»

Szent-Jánosról Mező-Keresztesre ment a híres csaló s ott Kovács Mihálynak mondta magát; de itt nem sikerülvén magának apát s anyát találni, végre elindult Bojtra, szereplésének és bukásának legnevezetesebb színbélyére.

Bojton előbb Kis Bálint név alatt tartózkodott néhány napig. Erre vonatkozólag két tanuvallomás van, egyik az N. Pető Jánosé, a másik a Pető Imréné.

N. Pető János bojti lakos csak röviden ennyit mondott: «Mikor hozzánk jött, előbb Kis Bálintnak mondta magát. Pedig az idősebb volna, ha élne. Csak azután mondta magát Petőnek.» (Végső kőv.)

Ha fáj a feje

ne této vázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmáskasabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlv. Három doboznál ingy. postal szállítás.

A nyomozó kutya.

Közl.: egy öreg csendőr.]

Sok szó esik mostanában hol egyik, hol a másik lapban a rendőrkutyákról. Képes újságok e kutyák varietészerű productióit képeken is bemutatták. Mindez azt a látszatot kelti, mintha Magyarországon az úgynevezett rendőrkutya újdonságszámba menne. Ennek ellenkezőjét a következő néhány sorral igyekszem bizonyítani.

A múlt század kilenczvenes éveiben P. címzetes őrmester a magyar határszélen fekvő gyalogőrs parancsnoka volt.

P. azon régi, öreg, kötelességtudó csendőrök közé tartozott, kik testületüknek jó hírét megallapítják s annak megerősítésén és öregbítésén is segítenek. A szolgálatban fáradhatatlan volt. Ha körletében büntetendő cselekmény fordult elő és sem ő, sem alárendelt csendőrei a tettest kézrekeríteni nem tudták, P. az őrs formális szegyenének tekintette ezt az ügyet és sem magának, sem pedig a legénységnek nem volt nyugta, míg a szegyennek végét nem vetett, azaz míg a tettes kéze nem került.

Különösen sok bajt okoztak az őrsnek az orvvadászok és a cigányok, kiknek műveleteire az ottani hegyes-völgyes vidék igen alkalmas területnek kínálkozott. A csendőrök munkáját nagyon megnehezítette ez a vidék, mert az üldözöttek lépésről-lépésre menedékhelyet találtak és nyomot hátra nem hagytak.

P. őrsparancsnoknak mindamellett sikerült néhány orvvadászt tettenérni, vagy pedig ügyes nyomozás után kideríteni, elfogni és méltó büntetésének átadni. Emiatt gyűlöltek az orvvadászok és azok társai, a mi elég ahhoz, hogy az őrmester élete komolyan veszélyeztetettnek lássék.

Egy szép napon, hajnali szürkületben elindult P. az őrsről, hogy egy járőrét ellenőrizze és az utóbbi időben ismételen fel-felbukkanó orvvadászok után kutasson. Monetközben egyszer csak észreveszi, hogy nincs egyedül, egy kutya, a legrosszabb fajtából, melynek fuját senki meg nem tudná állapítani és a mely le nem tagadhatta volna, hogy ősei egész közönséges kuvaszok voltak, egy ilyen kutya csatlakozott hozzá.

Az bizonyos, hogy a kutya cseppet sem volt szép. P. vissza is akarta hajtani, de szinte akaratlanul a szemébe nézett. Milyen szemek voltak ezek! Oly hű, vig és bűnezet pillantást P. még nem igen látott. Ez a tekintet azonnal meghódította az őrmestert. Megsimogatta a kuvaszt és ezzel megpecsételték a barátságot.

A kutya aztán előre sietett az uton, kifürkészett minden helyet és visszatért mindig P.-hez, a nélkül, hogy a mellett egy hangot is hallatott volna.

Egyszerre csak megállt, fűlelt és aztán csak egész

lassan, sompolyogva haladt előre. Ezen viselet figyelemre gerjesztette az őrmestert, a ki kezébe vette látszót, hogy a bozótot átkutassa. Ebben a pillanatban lövés hallatszott. A kutya balszemén egy sörét által meg lett sebesítve, de az őrsparancsnok sértetlen maradt.

P. őrmester lövésre kész puskával és folytonosan fedezetet keresve, a lövés irányában ment s a kutya is, daczára, sebesülésének előre rohant. Így aztán sikerült az őrmesternek a lövöldözőt a folyó köves partja felé terelni.

A lövés zajára és a kutya ngatására figyelmes lett a pagonyban portyázó erdőőr is és az őrmester segélyére sietett.

Kettejüknek sikerült aztán a szökevényt azon fenyegetéssel, hogy lelövik, ha meg nem adja magát, megállásra bírni és elfogni.

A fogoly — egy többszörösen büntetett orvvadász — bevallotta, hogy fáczánokra vadászott, mikor a kutya rátalált. Efölötti haragjában és P. őrmester iránti gyűlölethől rálőtt.

P. őrmester, miután most már életét és az elért eredményt a kutyának köszönhetle, gondnal és szeretettel ápolta annak megsebesült szemét és továbbra is magánál tartotta, mert gazdája nem jelentkezett.

Az őrmester oly hálás volt kutyájá iránt, hogy azt leghűbb barátjának tekintette és a kuvaszt mindig magával vitte, daczára annak, hogy ezáltal tulajdonképen vétett a szabályok ellen.

A kutya végtelen hálásnak mutatkozott. Urának parancsait híven teljesítette és őse így tulajdonképen a csendőrkutyának.

„Indits” — mint a hogy gazdája nevezte — következőképen tette le vizsgáját.

P. őrmester K. csendőrrel egy decemberi napon hajnali két órakerkezt M. helységbe és észrevette, hogy ott egy házban még világosság van és a lakók izgatottan fel s alá futkosnak; rövid idő előtt cigányok törtek oda be és mindenféle holmit és egy az asztalon fekvő aranygyűrűt elloptak.

P. őrmester az ő kutyájával egy rongyot, melyet a cigányok otthagytak, megszagoltatott és felszólította, hogy keressen.

Feladatának tudatában „Indits” a földön szaglászott meg egy keveset és nyomon indult. Az őrmester, a csendőr és a káros a kutya után siettek, hogy a tettest még a határszél előtt elfoghassák.

Körülbelül két órai üldözés után a cigányok sarkában voltak és rövid időn belül — két férfit és egy nőt — el is fogtak. Tényleg a tolvajok voltak. A lopott holmit a cigányok batyujában találták, csak a gyűrűre nem tudtak ráakadni, a legszorgosabb kutatás után sem.

P. őrmester nem akarta azt a helyet, hol a cigányokat megállította, elhagyni, míg a gyűrű meg nem kerül; mert attól félt, hogy valamelyik eldobja vagy elrejtí az ékszer.

Minden keresés azonban eredménytelen maradt s ismét „Indits”-nak kellett segíteni. P. egy a kárvalott-nak használatban levő tárgyat adott a kutyának szaglásolás végett és ismét keresésre buzdította.

„Indits” megszagoltatta a földet és lassan azon hely felé húzódt, a hol a cigányok nem sokkal az előtt terjedészi szükségleteiket végezték. Gazdája néhány nem túlságosan szívélyes szavakkal szólította vissza. De „Indits”, daczára a figyelmeztetésnek, a nem éppen leg-

BUTOR

késpénzt v. részletfizetésre legutányosabb áron
ERRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Répos árjagynék ingyon. :: Telefon 88-50.

BUTOR

Kínai rendőr a karbini állomáson.

jobb illatu dologhoz visszatérve, szemrebényóan nézett urára, mire az figyelme lett. Az egyik cigánynak egy letört ágat adott kezébe és felszólította, hogy a bélsarat válassza szét. A cigány undort szimulált és csak ismételt nógatásra fogott a dologhoz és ime megkerült a keresett gyűrű.

A cigányasszony t. i. mikor látta, hogy nincs többé menekülés, saját módja szerint rejtette el a gyűrűt.

„Indíts” jutalmul egy kolbászt kapott gazdájától, mely a meglöpött embernek volt ajándéka.

P. őrmester ezentúl nem hagyta el kutyáját. Ez persze a legjobb szolgálatokat teljesítette és ezáltal a gonoszterők előtt talán még gyűlöletesebb volt, mint gazdája.

Miként az a leírtakból kitűnik, egy kis, jól idomított nyomozó kutya úgy a tettesek nyomának felkeresése és üldözésénél, valamint finom szimatjánál és éberségénél fogva, mint védelmező kitűnő szolgálatokat teljesítene a közhiztonság érdekében. A többi feladatokat, melyeket a rendőrkutyától megkövetelnek, — nevezetesen a tettes megállítás, megtámadása, leteperése stb. — a csendőrségnél használatba veendő kutyáknál elejthetők lennének, mert ez a mód nagyon is emlékeztet a vérebekekkel való üldözés régi rendszerére, már pedig a csendőrnek elég törvényes és modern eszköz áll rendelkezésre az elfogáshoz.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A vérebekekről.

Újabb időben sokat emlegetik a vérebekeket. Ezekről a veszedelme, de hasznos állatokról érdekes cikket ír B. A. az „Urania” folyóiratban, melyből mi is átvesszük az alábbiakat.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy a véreb nagyon különbözik a gonoszterők üldözésére újabban sokfelé használt úgynevezett rendőrkutyáktól. Mert míg a rendőrkutya vadul ráveti magát zsákmányára és bemélyeszi fogait annak busába, addig a finomabb erkölcsű véreb megelégszik a reábitzott ember felkeresésével. Mikor hosszabb-rövidebb hajszá után felleli emberét, közeledik hozzá, hosszan megragolja, győzedelmi ngatásba fog és szerényen visszavonul.

A véreb származása nem igen ismeretes; annyi tény, hogy már régen írtak róla meséket, így pl. a „Tamás bátya kunyhójá”-ban és Hugo Viktor néhány ifjúkori művében olvashatunk vérengző vérebekekről, melyek felkutatják és szétszaggatják a szökevény rabzolgákat.

Két századdal előbb pedig az Új-világ felfedezésének történetírói beszélnek egész kutya-eszrekekről, melyek követték a spanyol csapatokat, ezek állítólag szétlőtték és felfalták az erdők mélyébe menekült szerencsétlen bennszülötteket.

Azok az írók, kik a véreb származásával foglalkoztak, azt hiszik, hogy a véreb a Szent Hubert- és egy franciaí ordennessi faj kereszteződéséből származik.

Valószínű, hogy Szent Domingóban letelepedett néhány francia nemes fejében támadt a gondolat, hogy a véreb kitűnő szaglását a szökevény rabzolgák felkeresésére használja. A szomszédos szigetek spanyol települéi szintén beszereztek néhány vérebet és ezeket más vadabb fajokkal, pl. a dán doggal keresztezve, előállított az a faj, melyet kubai dog név alatt ismerünk. Ilyen kubai dogok alkották azokat a kutya-eszrekeket, melyekről főntebb volt szó és a melyek erősen hozzájárltak az amerikai bennszülöttek kipusztításához.

Mikor a szent-domingói forradalom a francia telepitvényeseket kivándorlásra kényszerítette, sokan ezek közül Luisianába menekültek. Ez állam roppant nagy, ki nem kutatott erdeiben vérebjeik kifejleszthették csodálatos tehetségeiket. Szerencsés kiválasztódások hatal-

Képek a pestis birodalmából. — Bionta.

masan ünömftötták már a fajt, mikor kiütött a polgár-háború az északi és déli államok között. A déliek vérebei kitünő szolgálatokat tettek az északiak kémjeire való vadászatban és valóságos rémeivé lettek az Unió csapatainak; ki volt adva az északiaknál a paranca, hogy minden vérebet, mely eléjük akad, le kell lőni. Mesélik, hogy az északiak egy kéme, Meeker, álruhában belopódzott a déli államok elnökének, Davis Jeffersonnak tanyájába, a ki a vérebek egyik leghíresebb tenyészője volt abban az időben; ez a Meeker egymaga 47 vérebet pusztított el méreggel Davis kutyái közül.

A béke megkötésekor a vérebek faja körülbelül kihaltak volt tekinthető. Szerencsére néhány angol kutyakedvelő még a háború kitörése előtt átvitt Angliába több pár vérebet. Míg az angolok új sport művelésére használták fel a véreb tebenségeit (a miről később lesz szó), addig egypár kutyatenyésztő visszavitt Amerikába néhány tisztafajú vérebet és ezeket gonosztevők felkutatására azoktatták.

A vérebnek mint rendőrkutyának első fellépése 1890. évre esik. Igaz ugyan, hogy a Far-West néhány kutyatenyésztője már előbb is segítette a rendőrséget, kutyáikat küldve azok segítségére, de ez esetek nem keltek feltűnést. 1890 nyarán merész rablás történt az Union-Pacific vasút vonalán Wyomingban: egy rablóbanda megállította az expresszt és a postakocsiból egy millió koronánál nagyobb összeget vitt el. Egész csapat rendőr ment a rablók nyoma után, de ezeknek már több órai előnyük volt s minthogy hegyes-völgyes vidékre vették útjukat, le kellett mondani feltalálásukról.

Ekkor hitták segítségül J. B. Fultont, a véreb tenyésztők leghíresebbikét. Fulton négy kutyáját küldte el

Fu-gi-dzeni kínai család.

vonaton. Ezeket egy olyan farmba vezették, melyről tudták, hogy a rablók ott időztek. Meg kell jegyezni, hogy a kutyák 50 órával a rablók távozása után érkeztek, hogy a vidék igen sziklás volt, vagyis, hogy minden ok megvolt a rablók szagának eltűnésére.

Mind a mellett, miután körülvezették a vérebetek a kunyhó körül, a kutyák megtalálták a nyomot és olyan buzgón iramodtak neki, hogy feldöntötték idomítóikat, kik pórázon tartották őket. Nagy csapat fegyveres embertől követve, megindultak a hegyek felé, két éjjel és egy nap mentek, végül megállottak egy tűznél, mely mellett két ember aludt. Ezek ártatlanságukat bizonyították és a rendőrök, kik csak kelletlenül és bizalom nélkül követték a kutyákat nagyon mebaragudtak: lám így tették a négy lábú detektívek őket nevetségessé. A két gyanús személy, kik azt állították, hogy ők ezékött lovaik keresésében eltévedt cowboyok, szabadlára eresztették.

Es ime két héttel később kiderült, hogy tényleg résztvettek a rablásban.

Még nevezetesebb eset bizonyította be nem sokkal utóbb dr. Fulton vérebeinek használhatóságát. A kis Fairburg város (Nebraska) két lakóját G. W. Bakert és nejét megölték saját lakásukban; a gyilkossággal a férj testvérét gyanúsították. A vizsgálóbíró Fultont birta segítségül, ki mindjárt elküldte két legjobb kutyáját: X sugarak és Jo-ját. Az egész város lakossága kiment a detektív-kutyák fogadására a pályaudvarra, ezzel még inkább megnehezítve a kutyák munkáját, mivel a gyilkos nyomát száz és száz nyom keresztezte így. A gyanúsított házába vezették a kutyákat és megszagoltatták velük ruháit.

Csakhamar kirohantak, kétezer körüljárták a házat, orrukat a földhöz tartva, azután meglegedett ugatással eliramodtak. Habozás nélkül kereszttül haladtak a városban, azután búzaföldeken; az isgatott föld meg messziről követte őket. Hirtelen visszatértek az országútra és egyenesen a meggyilkoltak házához futottak. A gyilkos

Képek a pestis bírculalmából. — Barjat vadász.

szemelye így minden ketséget kizárólag megállapította.

Körüljárták a bázat, megálltak egy bemélyedésnél, azután teljes sebeséggel északnak tartottak. 200 méterrel tovább megállapodtak egy üres vadászpuska-töltény szagolva. Ebből kiderült, hogy a gyilkos fel volt fegyverezve. ezért a kutatást egy időre felfüggesztették, míg az üldözők is ellátták magukat fegyverekkel. Ujra követve az utat, a kutyák megállottak egy elfödött vízvezető csatorna nyílásánál, behatoltak ide és ezen keresztül völgyezsakadéba jutottak, a melyben három kilométert tettek meg futva. Végül behatoltak egy farm udvarába és isgatottan rohantak egy távolabb álló csűr felé; megálltak ennek kapuja előtt olykifejezéssel tekintve idomítóikra, mintha mondták volna: — «Itt van bent.»

Közel éjfél volt akkor, de a hold erősen világított. A rendőrök és az önkéntes üldözők körülzárták a csüret és halkán tanácskoztak a teendőkről. Ezalatt kinyílt egy ablak és észrevették Baker fejét. Két perczel később puskadőrej hangzott a csüretből és mikor betörték a kaput, a gyilkos holttestébe botlottak.

Még számos más esetet idézhetnénk, melyek ba talán nem is ily drámaiak, még is nem kevésbé meggyőzőek. Ime egy példa, mely szintén igen jól mutatja a vérebeek kiváló tulajdonságát. Fulton dr. kap egyszer egy táviratot, melyben kéri, hogy küldje legjobb vérebeit Colbyba (Kansas).

Tisztes családból származó leányt elrabolt egy idegen; a leányt másnap megtalálták a környéken; megtudott ugyan szökni elrablójától, de megőrült. A vérebeek megtalálták a nyomot reggeli két órakor, elindulnak, déli egy órakor Atwood városába érnek; itt százával jönnek az emberek megtekinteni a vérebeeket. Hirtelen megállnak a kutyák egy a kíváncsiak közé vegyült fiatal ember előtt és hosszasan megszagolják ruháit. Ez volt a rabló. Rögtön letartóztatták és bevallotta tettét.

A vérebeeket nemcsak gonosztevők üldözésére használják, hanem pl. elveszett tárgyak vagy állatok megkeresésére is. Az amerikai telepítvényesek szemében lónak ellopása gyűlöletesebb bűn mint gyilkosság és a ha tehetik meglinceslik. Némely vérebeek specializálása az ellopott lovak nyomának követése és a tulajdonságuk gazdájuknak jelentős kereseti forrása.

Az angolok egész másképp használják fel a vérebeek jeles tulajdonságait. Engedve nemzeti bajlamaiknak a detektív kutyától sportoló kutyát csináltak, a mennyiben az «embervadászat» nevű sportmulatságban neki juttatják a legfőbb szerepet. Ez a sport, melynek az ösztű az évadja, erősen feltűzeli a résztvevőket. A tulajdonosok kocsmá elhozzák kutyáikat a találkozóhelyre, megszagoltatnak vele egy embert, a ki rögtön útnak indul réteken és erdőn keresztül és legalább egy órai «lóny» kap. Feladata minden lehető módot felhasználni a vérebeek megtévesztésére, pl. sövényen vagy patakban való átkelésével vagy akár egyik fáról a másik fára való átmászásával.

Mután 1—2 órai utat megtett ez az ember, lehető legjobb helyen elbúvik pl. magas fának ágai között vagy magas fal tetején vagy akár szénakazalban. A vérebe feladata feltalálni ezt az embert, a ki újjában burkot és nyolczszáz megtévesztéssel is igyekezett nyomát nehezebben feltalálhatvá tenni. Általában a vérebeek megtalálják ezt az embert, isgató vadászat után, a mely egész délutánt lefoglalhat. De a kutyák sohasem bagyják

félbe munkájukat s olyan buzgalommal és kedvvel végzik feladatukat, hogy míg meg nem találják embertiket, nem akarnak sem pihenni, sem enni.

Felemlítve, hogy a vérebe sohasem támadja meg az üldözőket, hogy munkáját befejezettnek tekinti, a mint feltalálta a keresettet és hogy a vadászat sohasem végződik harapással, csak diadalmas ugatással, próbáljuk megmagyarázni, mi képesíti a vérebet ilyen feladatok elvégzésére.

Az bizonyos, hogy szaglása roppant finom és hogy minden embernek van sajátos szaga, a mely más ember vagy állat szagától különböző. Közönséges kutya is megtalálja gazdáját nagyobb tömegben, nyomát szaglászva. Másrészt a mostani vérebeeket a bosszú kitartás tökéletesítette az emberek és a házi állatok nyomainak követésében, mert ki kell emelnünk, hogy vadállatok üldözésében igen ügyetlennek mutatkoznak.

A nagyon kifejlett szaglás mellett a vérebeeket nagy intelligenciájuk, gondolkodóképességük teszi alkalmassá a nyomok követésére. Jellemző példa a vérebeek intelligenciájára az Egyesült-Államokban tettei által nagy hírnévre jutott Miss Columbiának szokása. Midőn lóköti üldözésére használják, elindul az istállóból, követi a nyomot, a mig az egy úthoz vezet. Ezen az úton is követi még a nyomot körülbelül 50 méternyi darabon, mig meg nem győződik, hogy a ló és tolvaja tényleg ezt az utat követték, ekkor megvárja a szekeret, melyben idomítója követi. Fel kell említeni, hogy Miss Columbia egyike azoknak a ritka vérebeeknek, kik teljes szabadságban dolgoznak. mig a legnagyobb rész pórázon vezetetik, mert különbönn annyira megelőzőnek követőiket, hogy az üldözött gonosztevők könnyen elpusztíthatnák őket.

Miss Columbia nyugton marad a szekérben mig az a keresztúthoz nem ér. Ekkor földre ugrik, megkeresi a nyomot, követi egy darabig, azután mikor újra biztos arról, hogy a helyes nyomon van, megint megvárja a kocsit, hogy a következő útelágazásnál újra kezdje munkáját. Ebből világos, hogy ép úgy gondolkozik, mint az ember: a lopott lónak okvetlenül valamely úton kell haladnia és csak akkor válik nehezzé megtartani a nyomot, a hol útelágazás van. Így minek fárasztja magát az út ama részén, melyen semmi szerepe sincs! Meg kell adni, hogy bírávaló munkának eme megvetése magas fokú intelligencia jele!

KÉPFINKHEZ.

Képek a pestis birodalmából.

A Pandora szelenczéből kiszabadult ezerféle bajok közül alig van az emberiségre veszedelmesebb és veszedelmességénél fogva félelmetesebb, mint a pestis. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy egyszer meg kell halnunk, de hát e tekintetben is hiuk lévén, szép halállal szeretnénk kimulni ez árnyékvilágból és nem rakásra hulkni, mint szeszal a légy; és az is egyik utolsó óhaj-tásunk, hogy díszes temetéssel, mint prédikációzás halott jussunk az anyaföldbe és nem százankint egy közös gödörbe hányva, megégetve vagy mészséval leöntve. Mír pedig ott, a hol a pestis pusztít, rendszeren így van. Megszűnik az irgalmasság a beteggel szemben s nincs kegyelet a holtak iránt. A ki csak tetszi, monokül az

ÉLELMISZEREKET

legújtanysá-
ban szállít

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT czég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

ilyen helyről. De nem is csoda. Mert ez a miazmatikai, nagy lázzal járó s többnyire nyirkhártyalobbal és gennyedésekkel összekötött betegség oly ragályos természetű s ragályossága oly hirtelen terjed és oly nehezen gátolható, hogy a hol felmerül, egész vidék lakosságát kipusztítja. Pedig nem is annyira a közvetlen érintkezés, mint inkább a túlszűfolt lakások miazmákkal telített levegője s az ilyen helyen együtt lakóknak közös ruhadarabok, törülközők stb. használata és tisztátalansága által terjed tovább. A pestis leginkább a keleti népek között fordul elő s Ázsia úgyszólván a főfészke. A XV. századtól kezdve minden században előfordult Európában is, de mindig behurczolás folytán került ide. A vele szemben mindannyiszor, de különösen már a múlt században előrehaladtott orvosi tudomány mellett kifejtett óvintézkedésekkel azonban, majdnem mindig sikerült a továbbterjedését megakadályozni úgy, hogy legtöbbször csak néhány haláleset fordult elő; 1841. év óta pedig pestises esetünk nem is volt. Ázsiában azonban, különösen egyes tartományokban, úgyszólván kipusztíthatatlan a pestis. Pedig ugyancsak iadikális óvintézkedésekkel igyekeznek meggátolni a továbbterjedését, a mennyiben a közelmúltban is Pundadjan, helyesebben P'u-gi-djon kínai városát teljesen felégették, elpusztították, csakbogy megakadályozbassák a Szibériából oda behurczolt s már fékevesztetten dühöngő pestis továbbterjedését. Még néhány bétél ezelőtt derűs, vidám élet volt ott, nyüzsgött, zsibongott az utcán a nép s ma már leégett üszök és bamu van e területen. S mint a jelen számunkban közölt képeken látható, azóta a japán-kínai batáron erős orosz katonai kordon, a karbini s más kínai batármenti allomásokon pedig rendőri készenlét áll, az idegen oétt elzárták. Minden érszázados kapuit s felgyújtották a főkapun kívül eső végtelennek tetsző utcásort s így iparkodnak utjat vágni a féltelmetes ragály továbbterjedésének.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára újabb befolyt adományok regisztrását ma, az eddig is szép számmal elkönyvelt egyes adományokat tekintélyesen meghaladó összeggel van alkalmunk megkezdeni. A nemes adakozó ezuttal Gál János, a fumei első magyar kávéboviteli üzlet tulajdonosa, ki valóban fejedelminek mondható adományát a következő levél kíséretében küldte be hozzánk: "... A m. kir. postatakarékpénztár útján általam becses cziműkre utaltványozott összeget kérem szíveskedjenek, a m. kir. csendőrség iránt érzett tisztelettem, hálám és kiváló nagyrabecsülésém jelölül, a csendőrségi internátus javára, illetékes helyre juttatni... Gál János urnak nemcs adományát özennel 1000 koronával nyugtázzuk. Varga István ez. őrmester és Péterfi Péter ez. őrsvezető a Baumgartner-Fischhoff és Társa bécsi cég által egy sikkasztás kiderítéseért nekik felajánlott jutalom fejében 100, Gaertner Mihály ez. őrsvezető a Scheer Emil faeseti ügyvéd által egy sikkasztás kiderítéseért neki felajánlott jutalom fejében 40, a kecskeméti helyőrség altisztikara által 1911 február 25-en rendezett jótékony-czólu táncszivigalom tiszta jövedelmének a csendőrségi internátusra szánt hányada 106'40, a bakonyjaki őrs

egy névtelen jó ismerőse 2, az ólublői őrs által 1911 február 19-én az internátus javára rendezett táncszivigalom tiszta jövedelme 90, a sziniczai őrs legénységének adománya 19'06, David János ez. őrsvezető 4, büntetőtörvénykönyvekért a szegedi kerületől 37 kor. Az eddig befolyt adományok összege 21,907 korona 66 fillér.

Gyászhir. Fűzi András járásőrmester, szelistyói őrs és járásparancsnok márczius 1-én meghalt. Hült tetemét a református vallás szertartásai szerint márczius 3-án bajtársi részvétellel Szelistyén helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében.

Mulatság. Az ólublői őrs legénysége február 19-én, a csendőrségi internátus javára, zártkörű táncszivigalomban rendezett, mely mulatság Ólubló és vidéke intelligenciájának találkozó helye volt és a jótékony ezélra 90 koronát jövedelmezett.

Ellenszegülés. Haruszi István csendőrségi őrsvezető, Jani József és Ulrich Vendel dombovári őrsbeli csendőrök márczius 1-én délelőtt Dombováron Purger György, Purger István és Bencze József dombovári lakosokkal szemben, korcsmai verekedésről előfordult ellenszegülés alkalmából kardfegyvert használtak, mely alkalommal két ellenszegülő könnyű, egy pedig súlyos sérülést szenvedett.

Ajánlat. Nébai Bársony József ny. járásőrmester özvegye fertőszentmiklósi lakos, a férjétől visszamaradt négy darab zubbony, két darab köpeny, 3 darab nadrág, egy darab szolgálati kard, két darab kardszij, egy darab szolgálati öv és egyéb aprólekos felszerelési cikkeket eladni ohajtaná. A ruházat elsőrendű minőségű és középtermetű, erős testalkatú egyénnek volna megfelelő. Érdeklődőknek az eladó nyújt bővebb felvilágosítást.

Kérelem. Csaplár József pohorellovasgyári őrsbeli ez. őrsvezető kéri Farkas Balint és Gulyás vezetésű, jelenleg a csendőrségnél szolgáló Pestmegye Dömsöd községi illetőségű bajtársait, hogy állomáshelyeiket vele mielőbb tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hosszú élet hacillusa. Mecsnikoffról a párisi Pasteur-intézet igazgatójáról és tanáráról azt híresztelték, hogy fölfedezte a hosszú élet bacillusát. Ezt a hírt a tudós tanár többször megozafolta. Mecsnikoff özafolatának megokolásába kapaszkodva, rosszakarói később azt a hírt terjesztették, hogy a tanár állítása szerint az ember, a ki sok savanyútejet iszik, hosszú életű lesz. Ezek a hírek most nyilatkozattétellel készítették Mecsnikoffot. Igen érdekes nyilatkozatában a következőképpen ismertette a hosszú élet bacillusának s a savanyútejnek a történetét: — Tizenkét esztendővel ezelőtt, ötvenhárom éves koromban, fedeztem föl a tejsav rendkívül jótékony hatású voltát. E sav jószágáról annyira meg voltam győződve, hogy hatását saját magamon próbáltam ki, ambár módomban lett volna nias emboreket kísérleti célra fölbaszálni. Tizenkét esztendője kísérletezem ezzel a szerrel s mondatom, hogy kísérleteim eredményévol teljosen meg vagyok elégedve. Most hatvanöt éves vagyok s ép, egészséges, jóllehet családom

Grammofon Ujság

ezimvel most jelent meg az első magyar grammofon szivlap. Akik eziműket a kiadóhivatalba (Budapest 155 Hírnévtára 5. szám) bejelentik, fél évig ingyen kapják ont a pompás illusztrált érdekes ujságot.

egyetlen egy tagja sem volt hosszú életű. A hosszú élet bacillusáról elterjedt meséknek az az állításom az alapja, a mely a tejsavat minden bacillus és baktérium ellenségének mondja. A tejsav föltétlenül megöli a betegsejterjesztő bacill sokat s nagyobb, ragadós betegségek kitérését megakadályozza. Ilyenformán — közvetve — a tejsavval élő ember sok betegségtől megszabadul, miáltal természetesen élete is meg hosszabbodik. Nyilatkozatában Mecsikoff tanár a tejsav használatára vonatkozóan a következőket mondta: «Az, a ki a tejsav áldo hatását ki akarja próbálni, nagyon szolid életet kell hogy éljen. Alkoholos italokat, nyers ételeket ennie nem szabad s a naponként elfogyasztott húsmennyiség sem lehet több, mint legföljebb száz-százötven gram. A tejsav egyébként nemcsak a bacillust öli meg, hanem megakadályozza az öreg embernél oly gyakori érlelmeszedést és a belekben állandóan fejlődő különböző mérgek keletkezését is. A tejsav azonban csak akkor hatásos, ha nagymennyiségű cz kortartalmú anyag segíti elő működését. Épen ezért a tejsavval élő ember főétpláléka csak a datolya lebet, mert ennek a gyümölcsnek a legnagyobb a cukortartalma.»

Az orvosok betegségei. Hogy az orvosok halálozási arányszáma nagyobb, mint más hivatásu balandóké, köztudomású. Az orvosok halálozásának okáról már részletes statisztikát is készítettek több ízben és ezekből kiderül, hogy a legtöbb orvos szívbajban, ütőerlelmeszedésben, idegbajban hal meg. Franciaországban most jelent meg egy részletes statisztika az orvosok halálának okáról s e szerint a legtöbb orvos szívbaj áldozata. Az orvosok 44 százaléka szívbajban hal meg, 20 százaléka idegbajban, 7 százaléka iszákosságban és 20 százalék morfinizmusban. Aggkori elgyengülésben és más betegségekben mindössze 9 százaléka hal meg az orvosoknak.

A czobolyról. A prémes állatok száma Oroszországban évről-évre csökken, mert nagy áruk miatt a lakosság az év minden időszakában vadászsza, úgy, hogy a prémes állatok nagyrészt már a teljes kiirtás veszedelme fenyegeti. A vogulok, a kik a permi kormányzó-ságban laknak, most megkísérelték a czoboly tenyész-

tését és ez a kísérletük várakozáson felül sikerült. A czobolyt elevenen elfogják és hazaviszik kunyhóikba. Egy czobolypárnak évente átlag 3—4 fia van. Mivel egy czobolyprémért ott helyben 60—70 rubelt fizetnek, egy-két czobolypárnak a tartása már megélhetést nyújthat ott egy kisebb családnak, a melynek úgy sincsenek semmiféle igényei. Több czoboly családnak egy helyiségben való tartása nem ajánlatos, mert az állatok egymás közt marakodnak, a mi által bundájuk megsérül és veszít az értékéből. Kutyával, macskával és más háziállatokkal azonban igen jól megfér a czoboly. Ezekkel az állatokkal gyorsan barátságot köt és azután maga is egészen szelíd báziállattá lesz. A fogaág elején hajlandóságot mutat a szökésre, a miért nagyon vigyázni kell rá, de csakhamar megszokja az új környezetet, a gazdához simul, annak vállára és ölébe ugrik. Akkor már a házhoz ragaszkodik és a szökésétől többé nem kell tartani.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevtelen levelekre nem válaszol, kéziratosot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint. akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje vétéssék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Többeknek. A nyugdíjpótló számításainak matematikai felülbírlata már megtörtént. A felülbírlat szerint a nyugdíjpótló a hozzája fűzött követelményeknek — csekély eltéréssel — megfelelt s létesítése esetén anyagi megrázkódtatásoknak kitéve — legalább emberi számítás szerint — nem lesz. Jelenleg az egész ügy, az internátussal együtt, a m. kir. belügyminiszteriumban van s mi erősen hiszünk, hogy mind a két inté-

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Csusz, köszvény, reuma
ideges fejtájás, hűlés,
idegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kifejő hatásának bi-
zonyult szer

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kifejő hatás van. Valódi csak nálam kapható
Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz.
Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Nyugállományba helyezettek:

1911 márczius 1-ével:

Szitár József, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Balatonberény.

August Sándor, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Szigetvár.

Előléptettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

1911 márczius 1-ével:

Sümei János, Kereszmár Gergely, Nagy Ferencz II., Béla Mózes, Sznopek József, Fliszár József, Farkas János I., Magyar István I., Balogh Antal és Gáspár István cz. őrsvezetők, *őrsvezetők*; továbbá az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

ugyanazon nappal:

Lele Gusztáv, Nagy János I. és Tihanyi Lajos csendőrök; végül

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Angyal Lajos, Horváth Gyula, Horváth Imre, Kovács János és Ruzsics István csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetők*.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bara Gábor cz. őrsvezető, Vetchy Annával, 1911 február 11-én, Stajerlakon.

Dobó János cz. őrsvezető, Sommer Katalinnal, 1911 február 20-án, Verseczen.

Francz Mihály cz. őrsvezető, Bata Máriával, 1911 február 12-én, Csákován.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Galló István cz. őrmester, Einberger Marit Stefániával, 1911 február 19-én, Múraszerdahelyen.

Horváth Bertalan cz. őrsvezető, Kollár Erzsébet Eszterrel, 1911 február 4-én, Suron.

PALYAZATOK.

Egy irtóki állás a dárdai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pécsi kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi márc. hó 31-ig.

Egy irtóki állás az alsókubini kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a rózsabegyri kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. 8-ig.

Egy irtóki állás a bazini kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. 1-ig.

Egy irtóki állás az oravicabányai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar, német és román nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a fehértemplomi kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. hó 2-ig.

Egy hivatalozolgai állás a Liptószentmiklósi kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 280 korona. Ruhajuttatás 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Töltetv. sz. Kérvények a Liptószentmiklósi kir. pénzügyigazgatósághoz 1911 ápr. 15-ig.

Egy irtóki állás az abrudbányai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1911. évi márc. hó 26-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti koronaügyészségnél. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatás 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a koronaügyészséghez 1911 ápr. 8-ig.

GRAMMOFONOK

Lemezek és alkatrészek rendkívül olcsó áron.
Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DERY EDE

legjobb gyártmány, gyönyörű kiállítás, endkív. olcsó árak teljes jóállással.

Csekély havi részletfizetésre.

Csendőrök 20% árcedményben részesülnek.

grammofon, korakpár és vartógép nagy raktár

SZEGED.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, írókönyvek és írószerek dus választékban. ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikonból a készlet fogytán van, ajánljuk azok megszerzését 5 korona bolti ár helyett 4 korona árban, amíg a készlet teljesen ki nem fog.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A mexikói szabad csendőrcsapat.

Most, hogy a napilapok hasábkokat írnak a mexikói belső forrongásról és az északamerikai mozgósításról talán illoszerű és nem érdektelen az ottani igazán sajátos csendőrségi viszonyokról egyet s mást elmondanunk.

A csendőrségi közbiztonsági szolgálatot voltaképen teljesítő vidéki rendőröket Mexikóban „Rurales»-eknek nevezik s *Porfirio Diaz* elnök elvitázhatatlan érdeme, hogy ezt a kitünő testületet szervezte.

Mindenki tudta, hogy *Diaz* tulajdonképen vakmerő merényletet követ el a közbiztonság ellen, a mikor 1875-ben telivér „banditák»-ból egy úgynevezett csendőr szabadcsapatot szervezett, a melynek rendszeres kiképzését több, igen ügyes és bátor városi serganza (örmosterre) bízta.

A haljósálatok mindazonáltal nem váltak be, mert a szervezés minden várokozáson felül jól sikerült s a zabolátlan banditák kitünő, merész és igen eredményesen működő csendőrökké váltak, úgyannya, hogy ezt az irregularis csapatot — igaz, hogy inkább tréfából — az „elite» csapatok közé sorolják Mexikóban.

A néhai Rinaldo Rinaldini és Moor Károlyoknál élénk tetszésre talált a szabadbani portyázó szolgálat és aránylag rövid idő alatt sikerült is nekik Mexikóban az annyira elterjedt rablógarázdálkodásokat ha nem is végképen kiirtani, de legalább is a lehetőségig korlátozni.

Igaz, hogy *Porfirio Diaz* elnök elvinte sok kedvezményt volt kénytelen biztosítani ezeknek a banditákból átvett csendőröknek — a kik ma már nyugdíjkepes alkalmasítottai az államnak — csakhogy egyáltalában szolgálatot vállaljanak és sok olyan kedvezményt élveznek, a miket hasonlítású állami tisztviselőnek nem kapnak; ezek a kedvezmények nemesak a fizetés kérdésére vonatkoznak, hanem kiterjednek a lakás és öltözeti viszonyokra is.

A mai mexikói csendőrcsapat határozottan kitünően van kiképezve és annyira független, hogy közvetlenül a központi kormánynak van alárendelve.

A „Rurales»-ek úgyzólván korlátlan és szabad életmódot folytatva, az amúgy is lazán összeállított szabá-

lyokat nem igen respektálják s a kormánynak csak rondkívül fontos események előfordultával tesznek jelentést. Náluk egy-két erőszakos haláleset nem számít; legalább egy formális kis ütközetnek kell kifejlődni, persze megfelelő szimu halottakkal és sebesültekkel a harctéren, hogy jelentést tegyenek a kormánynak.

Az ily eseteket azonban a kormány igen szigoruan kezeli és bírálja el, ami által eléri egyrészt azt, hogy a lakosságot megnyugtassa s különösen a lakosság turbulens elemeinek nem ad alkalmat békétlenkedésre, másrészt ezen szigorú eljárásával porázon tartja szabad csendőreit is, a kik különben ily véres razziák alkalmával nem riadnak vissza — régi mesterségük szerint — az áldozatok kizsákmányolásától sem.

Szime és szabásra nézve egyöntetű egyenruha a mexikói csendőrök előtt ismeretlen fogalom; ki-ki olyat visel, a milyen izlésének leginkább megfelel. Legtöbbsz azonban festői szép, gazdagon díszített ruhát hord, a mely igen csinosan és guallérosan van tartva, úgy hogy majdnem szépnak és harmonikusnak mondható külsőt kölcsönöz viselőinek.

Az egyenruházati átalányon kívül a csendőrök még elég szép lakkért és fegyvertalányt is kapnak, úgy hogy állatinosságban — oltekintve igen veszélyes foglalkozásuktól — irigylésre méltó és szabad életmódot folytatnak.

Az elég nagyszámu gyalogcsendőrön kívül van néhány száz lovascsendőr is Mexikóban. Ezek rendszerint a testület krémjét képezik s családfájuk is van, a melynek a tetején ott díszleg az „öcs», valamely hírhedt rablóvezér alakjában.

A mexikói csendőr elszánt, a vakmerőségig bátor, leleményes és kitartó. Gyakran hihetetlen munkát fejtőnek ki a gonosztevők üldözésekor és fáradságot nem ismerve heteken át képesek ezeket a legtávolabbi pusztákra vagy hegységek közé nyomon követni s nem nyugozanak meg addig, a mig siker nem koronázza fáradságukat.

Egy dolog bántja azonban a mexikói csendőröket, az hogy nem nőstülhetnek. Foglalkozásuk az ottani viszonyok között annyira veszélyes, hogy majdnem kivétel nélkül erőszakos módon és jóval hamaribb halnak meg, mint a más foglalkozásuk. Ezenkívül azt is észlelték,

Első magyar vill. erő berend. hangsz. r-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oszlák és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

csás. ár. és királyi udvari szállító, a cs. és kir. főud. hadsereg, a m. kir. honvédség házi hangszerkészítője, az Oszlák és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

hogy a nős csendőr, a ki övéire gondol, érzelmesebbé, lágyabbá válik s így rablőüldözésnél, a mikor ő maga is könnyen haraphat fűbe, kevésbé vehetik hasznát. Ezek az okok indították a mexikói kormányt arra, hogy csendőrségénél a cölibatust behozza. l. t.

Egy országos csavargó történetéből.

K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bírótól. (Vége.)

Sokkal érdekesebb ennél a Pető Imre vallomása, a ki a következőket mondta: «Előbb azt mondta, hogy ő Kis Bálint, ki még 1848-ban lett katona. Én mondtam neki, hogy nem az, mert Kis Bálint veres szeplős, ember volt. Erre ő azt mondta, hogy «változik az ember bosszn idő alatt. A feleségemnek azt is mondtam, hogy ez Pető Gáspárhoz hasonlít. Másnap már azt mondta, hogy ő Pető Gáspár. (Mert a Kis Bálint rokonai nem akarták elismerni.) Ekkor, miután gyermekkorunkból oly sok dolgot tudott elbeszélni, a mi valóban megtörtént és miután alakja és járása csakugyan olyan volt, mint a Pető Gáspáré, én is majd elhittem, hogy ő csakugyan Pető Gáspár s mondtam neki, hogy «ha te Pető Gáspár vagy, miért mondtad, hogy Kis Bálint vagy?» Erre ő azt felelte, hogy «azért, hogy majd eljönnek szülői vagy testvérei és majd megismerik, hogy ő Pető Gáspár».

És az öreg Pető Gáspár (a ki akkor 70 éves volt) és neje, Oláh Rebeka, csakugyan elismerték őt fiuknak. És már midőn a Kis Bálint név basználataért, mint gyanus egyén. Bojt községbázánál őrizet alatt állott, — a mint Pető Imre vallotta — ételt, italt küldöttek neki.

Nem is csoda, hogy felismerték benne regen eltűnt fiukat, midőn Fekete Sándor is így vallott: «Nekem Pető Gáspár játszótársam volt s ennek, bár termete és járása hasonlított hozzá, de arca más volt.»

Lakatos Mihály tanu volt talán az első, a ki alaposan gyanuskodott a csalóra: «Nekem — mondja — sógorom volt Pető Gáspár, minden nap láttam őt, ő felismer engem, ha az s én is őt. Mikor aztán elebem vezették és megkérdezték tőle, hogy ismeri-e ezen embert? (t. i. engem) azt felelte: «Hogyne ismerném, hiszen ez Pető János». Tehát nem ismert meg...»

És a híres család beült az öreg Pető Gáspár vagyosába s teljes szabadsággal gazdálkodott abban, szabaddon adott, vett s igyekezett magát kárpótolni mindazokért a nélkülözésekért, melyeket «szüleitől távol» szenvedett.

Csakhogy állása mégis megrendült. Sokan kételkedtek azon, hogy igaz járathat levő ember volna s a háló mind jobban szorult körülötte.

1873 június 27-ikén már Nagykeréki község előljárósága mint gyanus egyént hallgatta ki, a mikor is a híres család következő vallomást tette:

«Pető Gáspár a nevem, bojtí születésű, 36 éves, refor-

mátus, nőtlen, volt katona s a közelebbi időben országos csavargó voltam. Bojton születtem, hol négy évig jártam iskolába, olvasni-írni megtanultam, de már egészen elfelejtettem. 1857-ben a 32. sz. gyalogezredhez Váradra vittek, onnan Temesvárra, onnan Péterváradra; 1858 utólján Veronába menvén, 1859-ben Solferinónál sebet kaptam s mint sebesültet Grácba kórházba vittek, három hónap mulva Milanóba, hol kilencz hónapig és három napig voltam. Midőn a kórházból kijöttem, ki volt adva a parancs, hogy kinek-kinek a mint tetszik, akár Garibaldinál Olaszországban maradhat, akár haza jöhet a én Garibaldinál maradtam, ott voltam tiz évig, megjegyezvén, hogy Klapka tábornokkal 1866-ban Magyarországra be akaráván törni, a porosz részre segítségül menvén, Pozsonyig jöttünk. Mindig Pető Gáspár volt a nevem. Klapkával visszamenve Olaszországba, három évig voltam még ott, hol is Milanóban, Solferinóban és Turinban tanyáztam. Turinból 1869. év tavaszán Nagy Jánossal és Kovács Józseffel azért ugrottunk el, mert ott egy kocsmárostól 100 darab aranyat elloptunk s tartottunk tőle, hogy azért főbelönek. Én Magyarországra jöttem. Erdélybe. Kiskapusra értem 1869 Szent-István után való napon, hol szolga lettem. Folyó évi február 15-ikén Kiskapusról hazafelé indultam. Telegden kiszállva, Jenőbe mentem, hol miután odaváló Sós Mihály Garibaldi-féle katona volt bajtársamtól tudtam, hogy szülői Jenőben és mily állapotban vannak, magamat Sós Mihálynak adtam ki, kik is engemet elfogadtak és felruháztak. Nyolcz hétig voltam nálok. Piunköd szombatján indultam Bojt felé. Keddig Váradon voltam, Püspökiben Szalai (helyesen Szoboszlai) Istvánhoz — ki Amerikából jött haza s kit Garibaldinál ismertem — mentem be. Ettől Szent-Jánosra mentem s ott felkerestem azon Fülöp József anyját, ki Amerikában maradt, de 1859-ben szintén Olaszországban volt. Nem igaz, hogy előbb fia helyett vallottam volna magamat s csak azután barátjának; fia részére átvettem egy Amerikába szóló levelet. Keresztesen Kovács Mihálynak mondtam magamat. Junius 4-en Bojtra hazamentem, ott magamat — miután tudtam, hogy Kis Bálint, volt Kossuth-katona, Észak-Amerikában lakik — annak családját felkerestem s magamat helyette kiadtam s mint Kis Bálint néhány napig, mindaddig szerepeltem, míg csendbiztos ur (Osváth Pál) által Bojton bezárattam, azonban a börtönben (t. i. a községi fogdában) Pető Gáspárné asszony által felkerestettem s miután elismert fiának, másnapig úgy voltam, mintba gyermeke volnék. Most is azt mondom, hogy az vagyok...»

Igy mondta el szép sorban a híres család az ő boldogulásának történetét, a miről azután később a vizsgálóbíró előtt 1873 augusztus 22-ikén ezt jelentette ki:

«Azt mondom, hogy én ma is élő bojtí Pető Gáspár és Oláh Rebeka Gáspár fia vagyok. A mit Kerekiben

A legjobb órák,

legszilárdabb ókaszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jóállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrásnál Szegeden.
55 Javítások 5 évi jóállás mellett.
ArJegyzék ingyen!

mondtam, az nagyobb részben házugság, mert én csak folyó évi február 15-én bocsáttattam el az olaszországi hadseregből. Kis-Jenőtől kezdve úgy van, a mint azt ott mondtam.»

Mert az történt időközben, hogy bojti ifju Pető Gáspár rossz híreket hozott a híres csalórlól, a ki akkorra már teljesen beleélte magát a gazda szerepébe az öreg Pető Gáspár és Oláh Rebeka házánál; annyira, hogy «szülőivel» még gorombáskodott is. (Épen mint az édes gyermekek szoktak.) Ez a tanu 1872 július 4-ikén a következő vallomást tette:

«A héten Váradon találkozott Körösfőre való emberekkel, kik között egy nagy barna, 42 éves ember azt beszélte, hogy a magát Bojton Pető Gáspárnak kiadott egyén Körösfőn is hat hétig tanyázott, hol magát előbb Antal Istvánnak, azután pedig Bolygó Istvánnak adta ki s mint ilyen, őt a testvérjeihez a Vaskőhön lakó szolgabíró rendelte haza, azonban a testvérek értesülve lettek, hogy ezen egyén már Kiskapuson lakott három évig s ott Czikus (helyesebben Czika) Györgynek adván ki magát, just is kapott, de azután kitudódván a család, Kiskapusról megugrott.»

Mind veszedelmesebbé vált a helyzet a híres csalóra. Még a külügyminiszter is beleavatkozott az ügybe, a mennyiben a hatóság megkeresésére azt a választ adta, hogy: «Pető Gáspár azon (máskor tett) állítása, miszerint 1859-től február 15-ig (1873) a Turinban állomásozó volt 35. sz. gyalogezredben szolgált, alaptalan, miután az olasz kir. kormány nyilatkozata szerint nevezett egyén soha nem tartozott azon ezredhez s az ezred 1870 decz. 26-ika óta nem Turinban, hanem Aquilában van állomáson...»

Megadta neki a kegyelemdöfést az a halotti bizonyítvány, melyet a pesti helyőrségi kórház gondnoksága állított ki. Ennek tartalma a következő:

«Halotti bizonyítvány. A cs. kir. 37. sz. gyalogezred halottairól vezetett halotti anyakönyv VIII. kötet 35. lapja alapján hivatalosan bizonyittatik, hogy P. Pethő Gáspár köztitvő, a nevezett ezred 16-ik századánál, magyarországi, biharmegyei bojti születésű, 23 éves, az 1859. évi június 1-én Lombardiában. Magentánál történt csatában lövési sebet kapván, 1859. évi június 5-én a majlandi (milanói) kórházban meg halt és 1859 jun. 7-én s az ottani helyőrségi kórházi káplán, Karay Barnabás által eltemettetett. Minek bizonyosságára kiadatott ez a bizonyítvány. Pest, 1869. évi július 14-ikén. Reiner Zsolnár m. p., a helyőrségi kórház gondnoka s. k.»

Mikor aztán ez a halotti bizonyítvány nyilvánosságra jutott, Nagykereki szolgabírója letartóztatta a híres csalót és 1873 július 14-ikén bekísértette a nagyvárad kir. ügyészséghez, annak megjegyzésével, hogy: «azon Pető Gáspárnak — kinek ő magát állítja — hiteles halotti bizonylata a szülőknél megvan.»

És a nagyvárad kir. ügyészség már július 22-ikén:

«álnév használata, család és tolvajsággal vádolt s folyó hó 14-ikétől a törvényszék börtönében letartóztatva levő al-Pető Gáspár ügyében a vizsgálatnak megejtését indítványozta.»

Mikor azután az így lépre került jómadarat a vizsgálóbíró 1873 augusztus 22-ikén kihallgatta, akkor is azon kezdte:

«Azt mondom, hogy én a ma is élő bojti Pető Gáspár és Oláh Rebeka fia vagyok. A mit Kerekiben mondtam (a fenti részletes vallomás), az nagyobb részben hazugság, mert én csak f. évi február 15-iken bocsáttattam el az olasz hadseregből.» (A továbbiakban — Kis-Jenőtől kezdve — mégis ugyanazokat vallotta, a miket Nagykerekiben az előjáróság előtt.)

És kihallgatták a «visszakerült fiu» által olyanpíra megzaklatott öreg szülőket: öreg Pető Gáspárt és nejét, Oláh Rebekát, a kik most már restelven könnyenhiúságukat, igyekeztek a maguk dolgának a szépítésén és 1873 nov. 8-ikán a vizsgálóbíró előtt egyértelműleg a következőleg vallottak:

«Ismerem e csavargót. A f. évi nyáron Gáspár fiam helyett magát családunkba becsempészte, de tagadom, hogy fiam volna, mert arcvonásai az én fiamnak egészen mások voltak, haja gesztenyeszínű volt, míg ez fekete. Azért fogadtam fiammá, mert annyit hazudott, hogy engem és nőmet, mint szegény együgyű embereket, utoljára is egészen elesábitott s azt hittük, hogy valóban halottnak hitt fiunk érkezett haza. Tagadom, hogy fiam volna, annyival inkább, mert nyomára jöttem, miként másokat is megesalt már úgy, mint engem. Midőn Bojtra megérkezett e csavargó, nem is hozzám jött, hanem más idegen egyénnél töltötte néhány napot. Azt csak Bojton találta ki, midőn a körülményekkel megismerkedett, hogy családunkba befurja magát... Igy vallottak a «szülők».

És az országos csavargó még ezután is megmaradt a mellett, hogy ő Pető Gáspár. (Sőt a vele két év múlva 1875 szept. 22-ikén felvett önkéntes vallomási jegyzőkönyvbe a vizsgálóbíróknál ugyanezt mondta be: «Valódi nevem Pető Gáspár».

De hát «addig jár a korszak a kutra, míg egyszer eltörik». Eltört a soknevű csavargónak is a szabadsága. A nagyvárad kir. törvényszék 1874. évi aug. 31-ikén «csalás és álorszasságok miatt» elítélte őt három évi börtönre s ezt az ítéletet a kir. tábla és a kir. Curia is helybenhagyta.

Nehogy azt gondolják, hogy ezzel véget ért az országos csavargó története.

Az országos csavargó mint Pető Gáspár végleg lejártszín szerepét s kitöltvén a rá kiszabott börtönbüntetést, már nem elégelelt meg közönséges sikerrel, nem keresett többé apákat, anyákat és testvéreket az ország különböző részeiben, nem a csokélyebb értékű és rövidlebb kényelmet biztosító falusi hagyatékban és vagyon-

Ha fáj a feje no tétovázzik, hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 peres alatt a legmarkosabb migrain és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógyszerárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káspesztben. Orvosok által ajánlva. Három dobozban 12 mg. postai szállítással.

ban akart osztozni az örökösökkel, hanem országos dicsőségre vágyott. Nagy ember akart lenni, hogy a hazaszeretet és a nemzetnek egy meteorszerűleg élt és eltűnt fia iránt érzett rajongó lelkesedés gond nélkül életet biztosítsanak számára.

Olvastak valamikor a híres és majdnem szekérszámba menő kötetekből álló francia regényt: Rocambolt? No hát ez a mi országos csavargónk azt is lefőzte. Rocambol is meghalt és feltámadt, de csak mint Rocambol támadt fel, azonban a mi országos csavargónk megbalt mint Pető Gáspár és feltámadt — nem Pető Gáspár név alatt többé, hanem — mint Manasses Dániel.

A kiknek kezéhez eljutottak az 1877-ik évi hírlapok, azok olvashatták azt a nagy izgalmat, melyet Manasses Dániel keltett Erdélyben azzal a hírével, hogy a nemzet rajongott forradalmi költője, Petőfi Sándor él, ott szenved Oroszország egyik ólombányájában, mint ruh, a hol sokaig együtt raboskodtak, míg neki sikerült megszöknie, de Petőfi ott maradt és ott senyed.

Éz a hír lázba hozta az egész országot. Mert hiszen az az éreken át kialakult vélemény, hogy Petőfi segevári csatában esett el, de ez teljes hitelt érdemlő módon nincs bebizonyítva, csak az, hogy ott látták utóljára s ott tűnt el. És így nem volt lehetetlen, hogy Manasses Dániel igazat is mondhat.

És úgy ohajtotta az egész nemzetnek apraja, nagyja, hogy Manasses Dánielnek igaza legyen. És számtalan rajongó hitelt is adott Manassesnak s egymásután szöttek a terveket Petőfi kiszabadítására és hazahozatalára.

És Manasses Dániel neve villámgyorsasággal ismeretessé lett az egész országban, a palotákban, mint a kunyhókban. Az 1877-ik év nyarán erdőn-mezőn, faluban-városban mindenki csak «Petőfi fogolytársát» emlegette s irigyelte, hogy ő láthatta Petőfit és együtt szenvedhetett vele orosz zabságot. Ő pedig járt-kelt és élt Erdély egyik-másik helyén soha nem álmodott bőségben és teljes kényelemben s a legnagyobb kéjjel olvastatta a hírlapoknak róla írott közleményeit.

Azonban «az erősen felvont íjj hamar elpattan». Ez nem jutott eszébe Manasses Dánielnek s minden bámulatos eszéssége és ügyessége dacára sem gondolt arra, hogy a meteoroknak csak azért olyan kápráztatóan fényes az útja, mert rövid ideig tart. Ő nem tudott eltűnni a kellő időben.

És a hatóság rátette a kezét, nemcsak a kezét, hanem Manasses Dánielnek kezére a vasat is. Bevitték őt a kolozsvári törvényszék fogházába.

Hadd beszéljenek erről a hivatalos iratok.

A nagyváradi kir. törvényszék elnöke 1877. évi jun. 22-ikén a következő átiratot intézte Kolozs megye alispánjához:

«A hírlapok útján értesültem, hogy bizonyos Manasses Dániel azon állítása, hogy ő Petőfi Sándorral együtt került orosz fogdába s hogy Petőfi Sándor még most

is életben van, nagy feltűnést okozott s miután később azt is olvastam, hogy Manasses Dániel alkalmasint csaló, ki többféle álnévek alatt szerepelt, nevezetesen Kiskapuson Czika György név alatt: az igazság könynyebb felderítése végett van szerencsém értesíteni, hogy itt bizonyos álnévű Pető Gáspár elítéltetvén, innen három évi börtönbüntetésének kiállása után 1876 július 14-én szabadult meg. Ezen egyén, kinek fényképe idecsatolva megküldetik, Kiskapuson Czika György álnév alatt követett el többek közt nagyobbrendű csalást s erőn gyanu forog fenn, hogy Manasses Dániellel egy és ugyanazon személy.»

Erre az átiratra Kolozs megye alispánja, Gyarmathy Miklós 1877. évi június 26-ikán következőleg válaszolt:

«A törvényszék gyanuja Manasses Dániel és Pető Gáspár azonossága iránt úgy a nevezett csaló előttem tett vallomása, mint a fénykép hasonlatossága által csakugyan igazolva van. Az ítéletet és fényképet át is adtam a helyi (kolozsvári) törvényszéknek, hová Manassest már korábban atkísértettem.»

Másnap, vagyis 1877 június 27-ikén már a kolozsvári törvényszék vizsgálóbírája intézett átiratot a nagyváradi kir. törvényszékhez:

«A Petőfi Sándor életben lételéről hamis híreket terjesztő s ezáltal a hírlapok közleményei folytán ország-szerte hirhedtté lett Manasses Dániel többrendbeli családi bűntényekért ezen törvényszék által vizsgálat alatt és letartóztatva lévén, az eddig vezetett nyomozás rendjén kiderült, hogy nevezett gyanúsított: Czika György, Antal János, Pető János és Máté János álnévek alatt az ország különböző vidékein kalandozva, magát több családnál az 1818/9-iki szabadságharcban eltűnt egyének helyett mutatta be, s mint ilyen, az illető rokonoktól osztályrézeket követelt. Miután feltehető, hogy a jelenleg is álnévű Manasses Dániel nemcsak az eddig kinyomozott helyeken, de az ország még több más községeiben is megfordult és hasonló családi kísérleteket követett el: személyleírása és fényképe mellékelve azon kérelemmel küldetnek meg, hogy azokat hatósága területén, különösen a kir. járásbíróságok székhelyén kifüggesztés által köröztetni s a lehető károsok jelentkezése esetében ezen vizsgálóbíróságot értesíteni szíveskedjék.»

És két nap múlva a kolozsvári vizsgálóbíró új átiratot intézett a nagyváradi kir. törvényszékhez az 1877. évi június 29-ikéről:

«Kolozs megye alispánja mai napon kelt átiratával áttette ezen vizsgálóbírósághoz a kir. törvényszéknek Pető Gáspárra vonatkozó ítéletét és az illető vádlott fényképét, melyek kötségtelenné teszik, hogy az álnévű Pető Gáspár ugyanazonos a jelenleg családi bűntényeért ezen kir. törvényszéknél letartóztatva levő Manasses Dániellel. Miután a több tekintetben makacs tagadásban levő gyanúsított egyéniségnek klismérésére a korábbi

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENBREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 89-59.

BUTOR

A földgáz kútja.

A földgáz bugyborékai.

A kissármási gázkút.

vizsgálat érdekes és felvilágosító adatokat tartalmazhat: hivatalos illemmel kéretik fel a törvényszék, az idézett ítélet alapjául szolgáló összes nyomozati iratokat hivatalos használat végett ezen vizsgálóbírószákhöz átküldeni.

Az iratok átküldettek és 1878 aug. 19-ikén érkeztek vissza a nagyvárad kir. törvényszékbe.

Manassasról tehát lehullott a lepel s reá borult a börtön fekete fátyola!...

Hogy aztán mikor szabadult ki s mi történt vele azután, arra már nincsenek adataim. Vajjon más név alatt, most már nagyobb ravaszsággal, óvatosabban és állandóbb szorossággal fellépett-e valahol, vagy pedig elpusztult névtelenül? Nem tudom.

Az azonban az elmondott viselt dolgaiból kétségtelen, hogy ritkán volt még hazánkban ennél nagyobb hírű országos csavargó, a kinek még sem nevét, sem születéshelyét, sem korát nem lehetett biztosan megállapítani és még sejteni sem lehetett, hogyan tudott olyan csodálatra méltóan behatolni annyi család belsejébe titkaiba.

A nyilméreg.

Mintegy 300 éve, hogy Raleigh Walter Guyana fölfedezése után többek közt a később oly híressé lett curare-méreggel ellátott nyilakat hozott magával Angliába. E merget a délamerikai indiánok az időben általában használták; ma már annyira kiment a divatból, hogy nagyobb részök készítményét sem tudja csak az őserdőkbe vonult néhány vad törzs tagjai szokták használni. Valószínű, hogy újabb száz év alatt már egészen elenyészik a mérgezett nyíl, mivel a vad indián törzsek száma folyton apad s másrészt a nyilat a legnagyobb rengetegekből is látszólag kiszorítja a puska.

A curare szilárd, fekete, nem illó anyag, fénylő töréssel. Az indiánok kis agyag edényekben hordják magokkal. Vízben és a vizes nedvekben, tehát a vérben is, továbbá a borzesszben s más cseppfolyó testekben fölolvad, de aether és terpentínolaj által ez oldatból a valódi mérges alkatrészt, a curarint ismét ki lehet választani s akkor az szaru-alaku tömeggé szárad, mely tömeg vízben olvasható s végtelen bozszú időn át megtartja mérges jellegét. Ugyanaz áll a curareről is s ezért a muzeumokban s magángyűjteményekben levő mérgezett nyilakkal igen óvatosan kell bánni, mert könnyen lehetnek vesze-

delmesek. Az indiánok rendszeren csak akkor készítik a curaret, midőn a vadászat vagy háború összes készletüket elfogyasztotta. E munka rendszeren nagy népünnepel s részegítő italok elfogyasztásával áll kapcsolatban. Ilyenkor az egész törzs részeg. Némely törzseknél azonban a mérge keverése és készítése a bálványpapok titka s ilyenkor mindig szertartásosan és titokteljes ünnepek mellett történik.

Ismeretes dolog, hogy a curare növénymérge s a «strychnos» nevű kúszó növény különböző fajaiból készítik. Ha e növény egy ágát megmetszik, nagymennyiségű fehér tejnedv ömlik ki a vágott seben. A galyakat szétvágják, 48 óráig vízben tartják, a vizet azután leszűrik, lassan elgőzöltetik s a maradékot apró agyagedényekbe téve szétosztják a törzs egyes tagjai közt. Az edényekben szárad meg a mérge s úgy kenik be vele a nyilak hegyeit.

A mérge minden esetben halálos, ha vérbe megy át. Leggyorsabban pusztulnak el tőle a roadarak, a kisebbek jó formán egy pillanat alatt. Az emlős állatoknál a halál 5–20 percczel következik be a megsebzés után; az állat lefekszik, mintha aludni akarna, de szemei nyitva maradnak. A test részei általában merevednek, a merevség tovább terjed s a szívre és tüdőre érve halál következik be. A halált nem előzi meg rángatózás, az állat nem kap görcsöket, nem kiabál, sőt tekintete sem aggódó, így tehát valószínű, hogy a mérge nagy fájdalmat nem okoz. Az ily méreggel elejtett állatokat bátran meg lehet enni, mert a mérge csak akkor veszélyes, ha a vérbe jut s közvetlenül azzal elegyül.

A curaret különösen az Amazon és Orinoco partjain lakó indiánok használják, mint nyíl-mérget, Guyana, Venezuela és Brazília országaiban. Dél-Amerika más részeiben másnemű növénymérgek vannak, sőt Kolumbiában Dél-Amerika északnyugati részében, a Magdalena folyó környékén, békamérget is használnak a vadászatra. A mi békáink és békákhoz hasonló állataink nem mérgesek s csak a babona gondolja, hogy azok. A tropikus égbajlat alatt sem gyakori a mérges béka. De Kolumbiában a choco-indiánok ismernek egy neaará nevű karsú, hosszú, élénk citromsárga hátú, barnás lábú és ugyanolyan színű hátsó testű békát, mely a hűvösebb vidékeken 1500–2000 méter magasban a bokrok között tartózkodik s rendkívül mérges. Az indiánok is nagy óvatossággal fogják, szabad kézzel nem szabad hozzányulni, hanem lombokkal vagy levelekkel borítják be előbb. Az elfogott állatot bambuszcsőbe teszik s megérkezve a táborba, nyárásra huzzák s izzó szén fölött forgatják. Az állat bőre erre földag s bizonyos idő múlva szétreped és sárgás folyadék ömlik ki belőle, melyet az indiánok rögtön felhasználnak arra, hogy a nyilak hegyét bele mártassák. Mondják, bár alig hihető, hogy a béka e kegyetlen kínzás után sem pusztul el mindig s idővel jól összeszedi magát. Ha nagyobb mennyiségű mérget akarnak előállítani, több békát használnak fel s a kiizzadt mérget késsel egy kis agyagedénybe kenik, hol az megszárad s később is felhasználható. A mérge rendkívül erős s ezért a nyilakat nem hordják szabadon, hanem az övhöz erősített bambusztokban. Ha a choco indián ily mérges fegyverrel véletlenül megsebesíti magát, egész biztosan felöle, hogy meg kell halnia. Kiegyetért, lovágásra s más sebészeti műtetre nem is gondol, közönyösen lefekszik s néhány percz múlva halott. A madarat még a régi mérge is megöli. Kezdetben reszket a szegény pára s nehezen

ÉLELMISZEREKET

legjártanyosabban szállít :::

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.

BECK LAPOT és FIA és WEISZ NORBERT czóg
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

lélegzik, csőréből nedvesség foly ki a 3—4. perc múlva vége van. Az őzet 10, a jaguárt 20 perc alatt végezi ki a mérég.

Nagyon valószínű, hogy ily mérgeket a mi őseink nem használtak. Európában ily rettenetes mérgek nincsenek s csak utjabban mesterséggel fedeztek fel egy párt, például a cziánkálit.

KÉPEINKHEZ.

A kissármási gázkut.

Még ma is él a nép körében az a babonás hiedelem, hogy az ingoványos talajból éjnek idején felvillanó tüzek túlvilági rejtehek lángjai, a melyek romlásba csalják a földi embert. Sokszor megijesztette ez az úgynevezett lidércfény a kissármásiakat is; sőt még most is fel töle a tudatlan oláh pásztor, pedig lánczra verte már a tudomány ezt a rojtélyesen csodás elemet. hogy fűtsön, világítson és gépeket hajtsa vele. De azért a kissármásiak és a környékbeli hozzájuk hasonlóak még ma is azt hiszik, hogy a draku szellem nyitkozik meg az elzáró szelepek daczára is erőszakosan föltörő földgáz félelmet gerjesztő sívításában és fűrészeles hangjához hasonló sziszegésében.

Kissármás Erdélyben Kolozsmegyében fekszik a néhány házból álló kis falucska. Szelíd hajlalt dombos vidékén egyik völgyben van a képeink egyikén is látható gázkut, melyet véletlenül nyitott meg a természet kincsei után kutató emberi kéz. A magyar kormány intézkedése folytán ugyanis kálisó keresés céljából furásokat eszközöltek itt s a közben tört ki a furás nyomán a földgáz. Intézkedtek mindjárt és a mennyire lehetett elzárták a furás nyomát erős vasgépezzel, melynek védelmére egy deszkabódét építettek.

Nem nagy terület ez a gáztartalmu föld és igazán

Égési kísérlet a gázzal.

esoda, hogy már régebben fel nem felezték, mert furás nélkül is egyre ingyborékol fel, sőt egyes helyeken szökőkúthoz hasonló sugárban tör elő a földből a gáz, ha a gépezetet teljesen elzárjuk. Az elzáró szelepek megnyitása mellett pedig oly erővel tör elő, hogy az elébe tartott jókora darab vitorlavásznat helyként sodorta magával az elötörő gázszugár, sőt az elzáró gépezet tetejéről a gázvonalba bedobott zsák homokot is polyvaként szórta szét a kitérő.

Óriási értékű kincs ez a lelet, csak az kár, hogy a gyártelepekkel bíró és a gázt világítási célokra is igénybevevő nagyvobb városoktól távol esik s így óriási költségbe kerül már maga az elvezetéshez szükséges csőhálózat lerakása is. Pedig bizonyos, hogy egynehány gázgyárat teljesen feleslegessé tenné ez a föld mélyéből talán teljesen kifogyhatatlan mennyiségben onként előtörő gázanyag. A napokban Budapest székesfőváros hi-zottsága is megtekintette a gázkutat, abbeli célzattal, hogy a gázunk a fővárosba való elvezetésére nézve tájékozást nyerhessenek.

E kirándulás alkalmából készülték a gázkut és környékéről való képfelvételek, melyeket a jelen számunkban bemutatunk.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára utjabban a következő adományok folytak be: az ajkai közsézbánya gondnoksága 25, Schuller Adám ny. csendőr Soltvadkertről 2, Tóth Kálmán őrsvezető 1, büntetőtörvénykönyvekért a III. számú csendőrkerület-től 4 kor. Az eddig befolyt adományok 21,939 korona 66 fillért eredményeztek.

Altiszti vizsga Nagyváradon. A nagyváradi továbbképző és altisztiskola mostani altiszti tanfolyamának záróvizsgája altorjai Altorjay László tábor-

A kissármási gázkut. — A kitérülő gáz sodró erejének bemutatása.

nök, csendőrségi felügyelő elnöklete alatt, márczius 30-án d. e. 9 órakor veszi kezdetét. A következő altisztai tanfolyam, 40 hallgatóval, április 2-án fogja kezdetét venni.

Ellenszegülések. Soós János csendőr cz. őrsvezető és Sári György próbacsendőrből állott torontálvásárhelyi őrsbeli járőr márczius 13-án Torontálvásárhelyen Schein Milán ellenszegülő kőborcigányával szemben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt. — Béri Lajos szolgálatban álló csendőr, márczius 15-én este nyolcz órakor a fehérmegyei Aba községben Szakalics István nagykanizsai illetőségű csavargóval szemben, ellenszegülés következtében kardot használva és azt súlyosan megsebesítette.

Egy őrizetbe vett egyén birtelen elhalálózása. Rákóczi Alajos és Horváth József csendőrökből állott korponai őrsbeli járőr. Valach János csábárgasmosi lakost márczius 15-én gyujtogatás miatt őrizetbe vette s minthogy Valach betegnek látszott, orvosi megvizsgálása végett Korponára kísérté, hol Valach az orvos lakásán meghalt. A halál okának megállapítása czéljából, a hulla boncolása és annak eredményéhez képest a szükséges további teendők iránti intézkedés a pozsonyi csendőrkerületi parancsnokság részéről megtétetett.

Kérelem. Jakab László őrsvezető II. altiszt, ki a sárosmegyei Lemes községben állomásozik, kéri Jónás Mihály őrsvezetőt, ki a IV. számú csendőrkerületről a VIII. számú csendőrkerülethez helyeztetett át, hogy jelenlegi állomáshelyét fontos okból kifolyólag vele közölni sziveskedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

A méh szorgalmáról. Ismeretes ugyan a méh szorgalma, de hogy mennyi fáradsággal jár egy kiló méznek az összegyűjtése, azt csak Wilson kutatásaiból tudjuk meg, a ki egy méh szorgalmával vizsgálta meg az egyes virágok czukortartalmát, a melyet a méh nektárrá változtat. Wilson úgy találta, hogy a lóherének 125 virágfeje egy gramm czukrot tartalmaz, hogy tehát egy kilót nyerhessenek, a méhek kénytelenek 125,000 virágfejet felkeresni. Mintán a lóhere virágfeje mintegy hatvan virágból áll, úgy az összes kiszívandó virágkelyhek száma 7,500,000. Miután a méz 75 részben tisztá czukorból áll, a méheknek egy kiló méz előállításához keressen át százszázmillióh tizházezer virágot kell felkeresnie. Régente azt hitték, hogy a méh a mézben a legjobb és leggyógyítóbb növénynedveket hordja össze, a miért a gyógyszeres nagymennyiségű mézet lepárolták, hogy a növények quintessenciáját nyerjék belőle. Aranyfűsttel vegyítve „Aurum potabile” (ítható arany) volt a neve.

A világ legdrágább városa. Egy elsőrendű angol újságíró annak a bizonyítására, hogy New-York a legdrágább város az ele a világban, felsorol egy csomó számadást, a melyek árakat képviselik és az úgynevezett népré déglők étlapjain szerepelnek. Ezeken a vendéglőkön nem szabad népkonyhákat érteni, sem olyan kocsákat, a hová a mulatóság jár, hanem a mi jobb éttermeknek megfelelő vendéglőket. Az ilyen vendéglőkön öt koronát is elkérnek egy közönséges marbasültért. Egy adag birkausültért három koronát kell fizetni. A kacsapecsényének négy korona, egy fél

sült csirkének öt korona az ára. A burgonyáért külön annyit számítanak, a mennyiért másutt egészen jól meg ebédelhetni. Nem sokkal olcsóbb a sajt sem. Képzeltet, hogy ilyen körülmények között mennyibe kerülne a vendéglőknek adagokint öt-hat korona közt váltakozik az ára, a kappansültet nem vesztegetik ki, lenez koronán alul és a nálunk harmincz krajczárért kapható karfiolnak három korona az ára. A szállók teázó termeiben két korona egy csésze tea, de minden nélkül. Süteménnyel kétszer vagy háromszor annyiba is belekerül. A gyümölcs ára adagokint két és nyolcz korona közt váltakozik. Egy darab alma vagy körte már egész adagnak számít. A borokról jobb nem is beszélni. Egy üveg közönséges piros borért, a melynek a származása sötét titok, hidegvérűen elkérnek tizenkét koronát. Hogy így aztán egy pohár sörért két korona ötven fillért kell fizetni, az fel sem tűnhet, mint a hogy csakugyan nem is tűnik fel.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélbea pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjünk ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdések költöseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

II. O. Miért szerelünk le mi csendőrök? című közleményét — sajnálatunkra — nem közölhetjük. Eszméit jól veti papírra s mondatszerkezete értelmea gondolkodásra vall. De, s ez a de akasztja meg cikkének közölhetését. Panaszkodni e földön minden embernek van joga s oka; s ha a panasz jogos, annak megvan nálunk a maga útja és módja, s hol az bizonyára méltányos elintézését nyor. — A mi színdarabját illeti, a sikernek ösztönös s elsősorban mi örülnék leginkább; de éppen a siker érdekében ajánljuk, hogy őn adja azt be illetékes helyen. Így az önré is, ránk is értékesebb leend. A mi végül a rokonságot illeti, vigasztalódjék; nem pusztán a magas állás tesz boldogod a főleg megelégedetté; sokkal inkább a jól teljesített kötelesség megnyugtató érzete.

222. A korecsma az italméréssel foglalkozó egyének oly üzlethelyisége, a mely a btkv. 330. és 332. §-ainak védelme alatt áll; tehát a korecsma is lehet magánlakértés tárgya. Ezenfelül a keresmatulajdonos — jelen esetben a keresztárszocialista egylet — ezt az üzlethelyiséget a vándor színesztársaság igazgatójának használatra azzal adta át, hogy az ott — befőtli díj szeredése mellett színelőadást tartson. Ezek szerint tehát az a ki a korecsma forgó üzlethelyiségéből sem kivenni, sem befőtli díjat fizetni nem hajlandó, hanem abban az üzlethelyiséggel rendelkezőnek (jelen esetben a színesztársasulat igazgatója, vagy az egylet elnöke) akarata ellenőre benommarad: a btkv. 332. §-a szerint mindössen magánlakértést követi el és eltávolíttatására az üzlethelyiséggel rendelkezők a járőr támogatását igénybe vehetik.

Csúsz, köcsvény, reuma
idegen fejtáján, hűlőn,
idegfej, mindennemű
gyógyhatalmak ellen
kifőző hatásmak bi-

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PÁPRIKA) KENŐCS

Készre metől hál szíriki bizonyítják, hogy m ly hűvő hatás van. Valódi csak pálmá nem kaphat.

Kis tégloly 1 K, nagy tégloly 2 K.

Az ár és 45 ft. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve ::

Szenthe Lajos gyógysz.
Budapest, Damjanich-utca 2.

A Besugó fontossága és a helyszíni szemle pontos megtartása czimü czikke nem közölhető; annál kevésbbé, mert ön maga is olyan titokzatoassággal írta meg, mintha azt akarná, hogy abból senki semmit ne tanulhasson.

K. M. 1. Szolgálati jelre igénye még nincs. 2. Még nincs róla szó.

Avasvidéki Őrs. Jelzett — korlátolt — kedvezménynek a csendőr altisztekre leendő kiterjesztése most van folyamatban.

M. J. Hatósági közeg.

Tátra. Nincs reá igénye.

75548. 1116 tisztelettel, értesítjük, hogy szolgálati ügyekben felvilágosítást nem adunk.

O. J. csendőr Orsova. Ha csak egy nappal szakítja is meg szolgálati idejét, már nem számíttatik be előző szolgálatára.

100. Mindennemű jelentkezést az őrsirodában kell teljesíteni. Ha az őrsparancsnok nincs jelen, akkor a helyettesnél jelentkeznek.

A kissármási gázkút. — A gáz a kút elzárásakor kibuggygyan a földből.

Felvidéki csendőr. Adatok hiányában nem tudhatjuk.

Dékánfalvi Őrs. Lehet lopás, de lehet tulajdon elleni kiágás is. A körülményektől függ.

119. Olvasaa el lapunk 1909. évi 26. számában kérdését illetőleg közölteket. 2. Schol sincs elírva.

48. 1. A kérvény 1 koronás, a mellékletek 30 filléres okmánybéllyel látandók el. 2. Kérjen különben prospektust az illető intézet igazgatóságától, ingyen adják. 3. Magától értetődik.

KXXIX. Azt hisszük meg fogja kapni.

P. P. őrsz. Nagygáj. Attól függ, hogy milyen értelemben tárgyalták a nemzetiség fogalmát, mert nemzet és nemzetiség között jogilag különbség van.

7777. 1. Ha megháztette, nem lesz baja. 2. Azért aligha ntasítják vissza.

G. őrmester Sárköz. Vonatközü rendeletnek a csendőrségre leendő kiterjesztése folyamatban van.

Grammofon Ujság

czimmel most jelent meg az első magyar grammofon szaklap. Akik czimüket a kiadóhivatalba (Budapest 155 Himző-utca 5. szám) bejelentik, fél évig ingyen kapják ezt a pompás illusztrált érdekes ujságot.

41

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződő szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Különítmény felállítás.

A m. kir. I. számú csendőrkerület tordai szárnyának területén Alsódetrehan községben 1911 márczius 10-én egy öt főből álló különítmény állíttatott fel.

Őrsök lovasítása:

A m. kir. II. számú csendőrkerület területén, a szentesi szárny csanyteleki, továbbá a nagybecskereki szárny begaszentgyörgyi és kiszombori gyalogörsei, 1911 márczius 1-ével lovasíttattak.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ó császári és apostoli királyi Felseje 1911. évi márczius hó 7-én Bécsben ke t legfelsőbb elhatározásával: sáromberki Ziegler Károly vezérőrnagynak, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének, jelenlegi szolgálati állása alól saját kérelmére való felmentését és létszám felett való vezetését legkegyelmesebben elrendelni, továbbá

altorjai Altorjay Imre vezérőrnagyot, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-helyettesét ezen csendőrség felügyelőjévé;

postupici Koszka Pál ezredest, a pozsonyi V. számú csendőrkerület parancsnokát, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-helyettesévé;

Körner Károly alezredest, a honvédelmi ministerium 16. osztályának vezetőjét ezen szolgálati alkalmazása alóli felmentése és létszám felett való vezetésének beszüntetése mellett a pozsonyi V. számú csendőrkerület parancsnokává;

besenyei László Albert ezredest, a brassói VII. számú csendőrkerület parancsnokát, kerületénél létszám felett való vezetés mellett a honvédelmi ministerium 16. osztályának vezetőjévé;

csikszentimrei Csató Ferencz pozsonyi V. számú csendőrkerületbeli alezredest, a székesfehérvári VI. számú csendőrkerület parancsnokáit legkegyelmesebben kinevezni, egyben legkegyelmesebben elrendelni méltóztatotti, hogy:

Várady Ede alezredest, a székesfehérvári VI. számú csendőrkerület — és a nagyvárad csendőrtovábbképző és állású iskola parancsnoka, ezen utóbbi szolgálati alkalmazásában való megbírással mellett kerületi parancsnoki minőségben a brassói VII. számú csendőrkerülettel helyettesítve és

felőbányai Bámyay Albert alezredest, a kolozsvári I. számú csendőrkerület parancsnokhelyettese a brassói VII. számú csendőrkerületi parancsnokság ideiglenes vezetésével megbízassék.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Körner Károly alezredest, a honvédelmi ministeriumban osztályvezető minőségben több éven át teljesített szolgálatiért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Gajdos Vendel csendőr, egy veszélyes gonosztevő közrekerítése végett megejtett hosszas és fárasztó nyomozás során teljesített kiváló szolgálataiért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Törzsök Pál, Marton Antal, Rosenauer Péter, Borsányi István törzsmesterek és Kocsis József I. századi szárnybeli cz. őrmester, az 1910. évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alkalmával, az irodai szolgálatban nagy buzgalommal, pontossággal és odaadással teljesített kiváló szolgálatukért.

Szautner János járásőrmester, a legénységi létszám kiegészítése körül 1910. évben a jelentkezők szorgalmas gyűjtése által kifejtett eredményes működéséért.

Bíró Imre cz. őrmester, a mohácsi közgazdasági bank és az ugyanottani takarékpénztár kárára 1909. és 1910. évben elkövetett 2920 korona kárértékű csalás tettesei-nek nagy körültekintéssel, kitartással és fáradságot nem ismerő leleményes nyomozással történt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Csiszár István cz. őrsvezető, egy veszélyes, többrendbeli betöréses lopást elkövetett kóbor cigánybanda tagjainak nagy buzgalommal, hosszas és fárasztó nyomozással történt elfogásáért.

Pandur Ferencz csendőr, mert egy nagyobb mérvű betöréses lopást elkövetett veszélyes kóbor cigánybanda fővezetősét nagy óvatossággal megközelítve, azt a végkimerülésig folytatott hajszá után alkalmazott eredményes löfgyverhasználattal ártalmatlanná tette, s mivel a betörésből származó bűnjelék nagyrészt kézrekerítette.

Vinczen Lajos cz. őrmester, mert a Farkas József nagybakónaki lakos sérelmére 1910. évi június hó 20-án elkövetett szándékos emberölés tettesét nagy buzgalommal és körültekintéssel vezetett 142 órai fáradságos nyomozással kiderítette és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Elismerésben részesítették:

Hozai Samu honvédelmi minister ur Önnagyméltósága, mint országgyűlési képviselőjelölt által az 1911. évi február hó 21-én Losoncban megtartott programbeszéd alkalmából, Varga Gusztáv százados, halassagyarmati szárnyparancsnok parancsnoksága alatt összpontosítva volt legénységnek, névszerint: Szabó Lajos és Tábornszky István járásőrmestereknek, Gottgeisel György, Szolcsánszky Antal, Pekete Lajos és Mihály János cz. őrmestereknek, Adamik Gáspár, Futák Bertalan, Pálmai Ferencz, Ujjpál József, Szücs Sándor, Görcs László cz. őrsvezetőknek, Zemanovics György, Viktorin Mihály, Szatmári Sándor, Koroján Sándor, Huszka József, Szatkovics József, Bondor Zsigmond, Mátó Ferencz, Homor György, Balogh Gyula csendőr cz. őrsvezetőknek, Balogh Károly, Szabó Ferencz, Sánta Lajos, Paulik János, Kárpáti János, Foltinovics Mihály, Tóth János II., Turesányi János, Molnár József, Herczeg János, Akucs Sándor, Chudiványi Ferencz, Pagács József, Ignáth András, Denk István, Kubriczki Mihály, Simon József, Kőnczöl Zsigmond, Mihalik Béla, Németh Mihály, Pollyák Máté, Vasi István és Vida Pál csendőröknek, valamint Bodányi Kálmán próbacsendőrnök, a teljesített nehéz szolgálat és szép rendért teljes elismerését és köszönetét fejezte ki.

Schwáb József művés és ékszerész
Szabadka, Fő-tér. ::

A m. kir. csendőrség szíves figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszer akar vásárolni, úgy késpénz mint rézre, forduljon olyan csehhez, amely rövid 1—2 év alatt kiad róla csak a csendőrségtől 120 elismerő levelben részesült, ezen elismerést csak azért értik el, mivel a saját kezéből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Kerem szíveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Hegedűs János II. cz. őrsvezető, a legénységi létszám kiegészítése körül 1910. évben a jelentkezők szorgalmas gyűjtése által kifejtett eredményes működéseért.

Kecskés Sándor csendőr cz. őrsvezető, egy veszélyes, több rendbeli betöréses lopást elkövetett kóbor cigánybanda tagjainak hosszas és fárasztó nyomozással történt elfogása alkalmával tanusított eredményes közreműködésért.

Kardos József I. és Boncz János csendőrök, egy nagyobb mérvű betöréses lopást elkövetett veszélyes kóbor cigánybanda főcinkosának elfogása és a bűnjelek megszerzése körül kifejtett eredményes közreműködésükért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminister ur folyó évi február hó 10-én kelt 13.664/V—b. számú rendeletével, az V. sz. csendőrkerület állományába tartozó Palatinusz János járásőrmesternek, továbbá Végh Pál cz. őrmesternek, Strete Demeter cz. őrsvezetőnek és Gajdos Vendel csendőrnek, egy veszélyes gonosztevő kézrekerítése körül kifejtett kiváló tevékenységükért. — a járásőrmesternek 300 korona, — utóbbi háromnak pedig 200—200 korona pénzjutalmat adományozott.

Kineveztetett:

1911 márczius 1-ével:

Véghelyi Gyula, V. számú csendőrkerületbeli hadapród, zászlóssá.

Áthelyeztettek:

1911 márczius 16-ával:

Mészáros János járásőrmester, a IV. számú csendőrkerülettől, a VI. számú csendőrkerülethez és

Kupecz G. Márton járásőrmester, a VII. számú csendőrkerülettől, a IV. számú csendőrkerülethez.

Nyugállományba helyeztetik:

1911 április 1-ével:

Szinicz Ferencz m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Muraszombat.

Előléptettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában

1911 márczius 1-ével:

Koródi István, Bálint Dénes és Kovács István V. cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké*; továbbá

az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Karacs Sándor, Hunyi József és Szabó Ambrus csendőrök, végül

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Béres János, László Ferencz, Pap Demeter, Bordás András, Horváth Márton és Mucsi Sámuel csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Prileszky Gyula őrmester, Pfium Annuskával, 1911 február 18-án, Nagytétényben.

Gál Péter cz. őrsvezető, özv. Kacsik Dezsőné, szül. Tirpák Margit Erzsébettel, 1911 február 5-én, Pécelen.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a nyiregyházai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyiregyházai kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi ápr. hó 14-ig.

Egy irtóki állás az csornai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. 14-ig.

GRAMMOFONOK
Lemezek és alkatrészek rendkívül olcsó áron. —
Arjegyzéket ingyen és bementve küld

DÉRY EDE

legismább gyártmány, gyönyörű kiállítás, endkívül olcsó árak teljes jótállással.
Csekély havi részletfizetésre.

Csendőrök 20 % árengedményben részesülnek.
grammofon, kerékpár és varrógép nagy raktár **SZEGED.**

VÁRNAY és FIA == BUDAPEST, ==
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.* ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikonból a készlet fogytán van, ajánljuk azok megszerzését 5 korona bolti ár helyett 4 korona árban, amíg a készlet teljesen ki nem fogy.

Kockázat kizárva! Nemteljesért a pénz vissza! Pontos és gyors kiszolgálás!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Rendkívül czélszerű radioaktív

ZSEBÓRA!

A világ legnagyobb találmányának zsenális kibeszálása.

Fekete acél tokban 18 K, ébresztő szerk. 24 K.

A számlap és a mutatók éjjel soha meg nem szűnő radium által előidézett fényvel tündökölnék. — 23

Schönwald Imre Pécs

hazánk első és legnagyobb óra, ékszer, látszer és iparművészeti tárgyak telepe.

INGYEN adok minden rendeléshez egy kitűnő tollró-tollat. —

Alkalmi ajándékok.

Gyári csődítomból vett min-
denféle zsebrák rendkívül ol-
csó áron kaphatókFischer Elek órá-
mesternél
Trencsénteplicz.Bookpf patent nickel zsebrák K 4 —. Kék zománczozott
lapos gavalér óra 9—10 K. Fekete zománczozott női óra
6—7 K. Ezüst női óra 10—12 K. Ébresztő órák 2—30 K.
Aranyezek bermenitve. Mintaküldeményt bérn. szállítok.
— A nálam vett áruk pontosan kipróbálva vannak. —

Csodákban nem hiszek

s a nagyhangú reklámokra nem sokat
adok — írja egy vidéki postamester — de
az önnél kaphatóDr. Keleti
gyomorerősítő porralannyira meg vagyok elégedve, hogy azt bár-
kinek is ajánlom, kik a gyomortól
eredő bántalmaktól gyorsan szaba-
dulni akarnak. Ezen kipróbált és kitűnő-
nek bevált s számos levéllel megdicsért gyo-
mor-por teljesen ártalmatlan diétetikus
szer s így bárki is bátran használhatja. —
A gyomrot erősíti, az étvágyat elősegíti,
a gyomor és bél bántalmaitól eredő bajok-
nak gyorsan segít. — Makacsabb esetekben
gyorsabb és biztosabb a hatás, ha a Kris-
tály-balzsammal együtt használjuk, mely
üvegenként 40 fillér, 1 és 2 K áron kapható.
A gyomorerősítő por ára egy nagy do-
boznak postán bermenitve küldve 3 K.
mely a Kristály-balzsammal együtt küldhető,

Kapható egyedül csak:

Körmendy Sándor gyógytárában

Hódmezővásárhely, Kossuth-tér.

A fenti címre ügyeljünk!

Szingazdag
természeti leírások!

Makay Béla

Hegyen-
Völgyön

Természeti és vadászképek

Szerző ezen újabb könyve mélt-
án sorakozik azelőbbihez. Helyi,
költői lendület van minden le-
írásában, rajongó szeretet a
szabadság, a természet iránt.

Ára 6 korona.

Kapható:

LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, Andrásy-út 21 és
minden könyvkereskedésben.Hirdetések felvétet-
nek a Csendőrségi
Lapok kiadóhivata-
lában, Budapestben,
IV., Egyetem-u. 4.

A Franklín-Társulat ki-

adásában megjelent:

BÜN és BÜNHÖDÉS

A büntető-törvénykönyv
példákban.

Irta K. Nagy Sándor.

Második kiadás.

Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható: LAMPÉL R.
könyvkereskedése (Wodi-
aner F. és Fiai) r.-t.-nál,
Budapest, VI., Andrásy-
út 21. és minden könyv-
kereskedésben.KITÜNŐ
GRAMMOFON5 kétoldalu lemezzel 150 K, fizethető
havi 8 koronás részletekben.FIGYELMEZTETÉS: Csak jó mi-
nőségű grammofon felel meg czéljának.Lemezek, javítások, becszerelés jutá-
nyosan, kedvező feltételek mellett.

GAERTNER GÁBOR

Budapest, IX., Bakács-tér 4.

Gyomorfájdalmakat enyhit!

Hőgöngyi hatás mutatkozik gyomorgöres, gyomorfégés, gyomorhurut,
kölhika, csömör, étvágytalanság, böfögés, felfúvódás, rosszullet, ki-
merülés, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, láz és migrén
stb. hasonló bajnál, ha

"NOVICUM"

székelyhavasi gyomorkeserő honiszort használja.

Készít Kárpáti József Arkos-Szepliszentgyörgy

Egy nagy üveg ára 2 korona, egy közép üveg 1 kor.
20 fillér és egy kis üveg 60 fillér.Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép, vagy 10 kis
üveget; 6 korona utánvét mellett a készítő, vagy a
Magyarországi főraktárBALLA SÁNDOR „Hunnia” gyógyszerháza
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 56. sz.A
FRANKLIN
KÉZI
LEXIKONAELSŐ
KÖTET
A-GATVIZŐS
41
KÉPES-TABLAA három kötetből álló teljes mű ára
54 korona. Az 1. kötet megjelent.A II. és III. kötet rövid időközökben
fog megjelenni.

Kapható minden könyvkereskedésben.